

WaterCircles
Forsikring

FRITIDSBOLIG VILKÅR

August 2026
Versjon WTC-Fri-2.17

INNHold

BYGNINGSFORSIKRING - FRITIDSBOLIG	- 3 -
A BYGNINGSSKADEFORSIKRING.....	- 3 -
A.1 HVILKE SKADER FORSIKRINGEN GJELDER FOR	- 3 -
A.2 HVA FORSIKRINGEN OMFATTER	- 6 -
A.3 HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR (SIKREDE).....	- 7 -
A.4 HVOR FORSIKRINGEN GJELDER	- 7 -
A.5 SKADEOPPGJØRSREGLER	- 7 -
A.6 ANDRE BESTEMMELSER	- 10 -
B ANSVARFORSIKRING.....	- 11 -
C RETTSHJELPSFORSIKRING	- 13 -
D ELITE FORSIKRING - BYGNING	- 13 -
E BYGG UNDER OPPFØRING	- 15 -
1 HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR.....	- 15 -
2 NÅR FORSIKRINGEN GJELDER	- 15 -
3 HVOR FORSIKRINGEN GJELDER	- 15 -
4 HVA FORSIKRINGEN OMFATTER	- 15 -
5 SIKKERHETSFORSKRIFTER	- 16 -
6 HVA KAN VÆRE FORSIKRET	- 19 -
7 ERSTATNINGSBEREGNING	- 20 -
8 BYGGHERREANSVAR	- 23 -
F VIS FORSIKRING	- 24 -
1 HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR.....	- 24 -
2 HVOR FORSIKRINGEN GJELDER	- 24 -
3 HVA FORSIKRINGEN OMFATTER	- 24 -
4 SKADER SOM ERSTATTES	- 24 -
5 SKADER SOM IKKE ERSTATTES.....	- 24 -
6 SKADEOPPGJØR.....	- 25 -
7 EGENANDEL.....	- 26 -
8 IDENTIFIKASJON	- 26 -
9 SIKKERHETSFORSKRIFTER	- 27 -
10 ANDRE BESTEMMELSER OM FORSIKRINGSAVTALEN	- 27 -

Bygningsforsikring - Fritidsbolig

WtCFRI-2.17 gjelder fra august 2026

I tillegg til disse vilkår gjelder:

- Forsikringsbeviset med angitte spesifikasjoner
- Generelle vilkår
- Lov av 16.juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler (FAL).
- Lov av 16.juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring

Forsikringsbeviset med angitte spesifikasjoner gjelder foran vilkårene.

Forsikringsbeviset, forsikringsavtalen og forsikringsvilkårene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes. Er det inngått avtaler utover standardvilkåret vil dette fremgå av forsikringsbeviset. Forsikringen gjelder kun fritidsbolig som er eiet av privatpersoner. Fritidsbolig som er utleid, eller benyttes i næringsvirksomhet er ikke omfattet, med mindre dette fremgår av forsikringsbeviset.

Når det er spesifisert i forsikringsbeviset at forsikringen er begrenset til å omfatte brannforsikring, begrenses vilkårets del A.1 til å gjelde punktene A.1.1 – A.1.3.2 og kapittel C – Rettshjelpsforsikringen gjelder ikke.

A Bygningskadeforsikring

Forsikringen dekker plutselige og uforutsette skader på forsikret bygning som er angitt i punkt A.1.1 – A.1.5 , med unntak og begrensninger som følger av disse vilkår, generelle vilkår og Forsikringsavtaleloven. Forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold og forbedringer er unntatt. Forsikringen gjelder bare for skade som inntreffer i den tid Selskapets ansvar løper etter forsikringsavtalen og Forsikringsavtaleloven (FAL). Når det er spesifisert i forsikringsbeviset at forsikringen er begrenset til å omfatte skader ved brann, begrenses vilkårets del A tilsvarende til å gjelde punktene A.1.1 – A.1.2.

Sikkerhetsforskrift:

Sikrede skal sørge for vedlikehold og jevnlig tilsyn med forsikret bygning med tilknyttet utstyr, slik at bygningen kan tåle de påkjenninger den er beregnet for.

A.1 Hvilke skader forsikringen gjelder for

A.1.1 Brann, lynnedslag og elektrisk fenomen

Forsikringen gjelder for skade ved

- 1 brann, dvs. ild som er kommet løs.
  - 2 plutselig nedsoting.
  - 3 eksplosjon.
  - 4 lynnedslag
  - 5 elektrisk fenomen, som kortslutning, lysbue, overslag og overspenning – også som følge av lyn og tordenvær
  - 6 brudd på bygningens elektriske kabler.
- Spesiell erstatningsberegning, se punkt A.5.6.

Unntatt er

- svi- og gnistskader som ikke skyldes brann.
- heksesot/kjemisk sverting.
- skade som skyldes rystelser eller sprengning.

Sikkerhetsforskrift

- pålegg og forskrifter gitt av offentlig myndighet om røykvarslere og slukkerutstyr, piper, ildsteder og elektrisk anlegg skal overholdes.
- elektrisk kurs som benyttes til lading av elbil/hybridbil skal være sikret med overspenningsvern. Produsentens anvisninger skal alltid følges.
- el-sykler, el-sparkesykler og andre små elektriske kjøretøy skal kun lades mens noen er tilstede, våkne, og kan holde kjøretøyet/batteriet under jevnlig tilsyn.
- gassanlegg skal prosjekteres, installeres, kontrolleres og vedlikeholdes i henhold til Norsk Gassnorm og produsentens anvisninger.
- Utendørs boblebad må ha installert alarm som varsler dersom strømtilførselen til boblebadet går.

A.1.2 Naturulykke m.m.

Forsikringen gjelder for skade ved

- 1 naturulykke, (skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv, vulkanutbrudd, flodbølger eller meteorittnedslag, jf. Lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr. 70.) Naturskadeforsikringen, jf. Lov om naturskadeforsikring, gjelder kun i Norge. Se pkt A.5.3 for spesielle bestemmelser for naturskade.
- 2 naturulykke som rammer antenner og markiser alene når

- antennen er ferdig montert og fastskrudd/boltet fast til bygning eller fundament på bakken.

- markisen er ferdig montert og fastskrudd/boltet fast til bygning.

Spesiell egenandel, se punkt A.5.7.1

3 Vind svakere enn storm

Forsikringen gjelder for skade som inntreffer plutselig ved vind svakere enn storm.

Unntatt er

a skade som består av svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger og lignende.

B skade ved vann, snø, sand og lignende som trenger inn utenfra, med mindre dette er en følge av en bygningsskade som er erstatningsmessig etter pkt. A.1.3.3.

c ved vind svakere enn storm dekkes ikke skade på veksthus, hageanlegg, antenner, skilt, markiser og lignende.

D skade ved sopp, råte eller bakterier.

E Spesiell egenandel, se pkt. A.5.7.2

4 Snøtyngde og takras

Forsikringen gjelder for skade ved

- snøtyngde og snøpress på bygning.

- ras på eller fra tak.

Unntatt er

a skade på veksthus og beplantning,

b skade ved sopp, råte eller bakterier

c skade ved svak eller feilaktig konstruksjon.

Sikkerhetsforskrift

Sikrede skal sørge for at snø og is jevnlig fjernes fra tak, takrenner, vegger, balkong og terrasse på forsikret bygning for å unngå skade. Sikrede har ansvaret for at arbeidet utføres på en forsvarlig måte. Snø skal være fjernet fra tak, balkong og terrasse før snømengden overstiger bygnings bæreevne eller skaper risiko for snøras eller kan forårsake annen skade. Snørydding skal være tilpasset forventet snøfall ut fra værvarsel, årstid og sted.

Spesiell egenandel, se punkt A.5.7.2.

A.1.3 Rørbrudd, gass, vann og annen væske

Forsikringen gjelder for plutselig:

1 Bruddskade på bygningens rørledning for vann, gass, fyringsolje eller annen væske, herunder radiator, varmtvannsbereder, septiktank, pumper, drenskum, oljetank, fyrkjele og lignende.

Skade som følge av lekkasje, oversvømmelse eller tilbakeslag fra rørledning med tilknyttet utstyr.

Utstrømming fra akvarium, vannseng eller brannslukningsapparat.

Vann som trenger inn i bygning fra terreng, grunn eller avløpssystemet, når det fører til synlig, frittstående vann over gulv.

Dokumenterte utgifter til tining av utvendig rørledning, inntil kr 30 000 én gang.

Unntatt er:

Forsikringen gjelder ikke for skade

a ved kondens, søl eller vanlig bruk

b i våtrom på gulv eller vegg som skal tåle vann

c på drensledning, infiltrasjonsledning, spredeledning eller spredegrøft

d på takrenner, utvendige nedløp eller taksluk

e som skyldes sopp, råte eller bakterier

f som skyldes rust, korrosjon, tæring, elde, materialfeil, svak eller feil konstruksjon, uriktig montering, mekanisk svikt, slitasje, setninger, frost/tele eller manglende vedlikehold.

Følgeskader ved utstrømming er dekket, men ikke utbedring av skadeårsaken.

Spesiell erstatningsberegning, se A.5.6.

Spesiell egenandel, se A.5.7.4.

2 skade ved utstrømming av gass, vann eller annen væske fra bygningens rørledning med tilknyttet utstyr

- ved brudd eller lekkasje.

- ved oversvømmelse fra slikt tilknyttet utstyr.

Unntatt er

a skade ved oversvømmelse fra gulvsluk gjennom utett gulv eller oppforinger rundt sluk.

B skade i våtrom på gulv eller vegg som skal tåle vann.

C skade ved sopp, råte eller bakterier.

D som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen eller bygget, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, rust, korrosjon, annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon, uriktig montering.

E skade ved vann som trenger inn i bygning utenfra, også gjennom avløpssystemet, med mindre skaden er dekket etter punkt 3 nedenfor.

F skade som følge av slitasje, forbruk, tingens alder eller ødeleggelse av tingen selv, manglende vedlikehold, samt utbedring av feilmontering

g skade ved kondens uansett årsak.

Spesiell egenandel, se punkt A.5.7.4

3 skade ved vann som plutselig trenger inn i bygning fra terreng, gjennom grunnen eller gjennom avløpssystemet, når det fører til synlig, frittstående vann over laveste gulv. Vann i oppforet gulvkonstruksjon regnes ikke som frittstående.

Unntatt er skade ved sopp, råte eller bakterier. Spesiell egenandel, se punkt A.5.7.3.

4 Oversvømmelse eller lekkasje fra akvarium eller vannseng.

Unntatt er skade ved sopp, råte eller bakterier.

5 Utstrømning fra brannslukningsapparat.

Sikkerhetsforskrifter

For å unngå frost-, rør- og vannskader skal sikrede sørge for at bygning er tilstrekkelig oppvarmet eller sørge for nedtapping av røranlegg. Utvendig vannbasseng/annen badeinnretning som boblebad, badestamp o.l. skal tømmes for vann eller holdes tilstrekkelig oppvarmet. Produsentens anvisning skal følges.

Når fritidsboligen forlates ved fravær over 3 dager skal hovedstoppekran stenges og rørledning avlastes ved at tappekraner åpnes. Ved nedtapping/avstenging skal det i tillegg kontrolleres at stoppekran er tett.

Kjøleskap, kaffe- og isbitmaskiner og lignende utstyr som er tilkoblet vann, skal ha automatisk avstengning med føler i områder hvor lekkasje kan oppstå. Leverandørens bruker- og vedlikeholdsveiledning skal følges.

For nye kjøkken fra 01.01.2026, skal:

- Gulv under underskapene/kjøleskap/bak soklene sikres mot at lekkasjevann fører til følgeskade, ved montering av dryppbrett, membran, gulvbelegg eller tilsvarende
- FG-godkjent automatisk lekkasjestopper skal fortrinnsvis installeres på vanninntaket. Denne skal styres av sensor eller tilsvarende automatisk løsning for å overvåke aktuelt område

Reparasjon og ny installasjon av elektrisk- og VVS (vann, varme og sanitær) anlegg skal alltid utføres av godkjent/sertifisert håndverker

Oljetanker -Sikrede skal sørge for at oljetanker som tas ut av bruk, skal tømmes for olje og graves opp/fjernes. Påfyllingsanordningen skal fjernes slik at påfylling ikke kan skje. Fjerning skal utføres av kvalifisert personell

Takrenner, nedløp og utvendig sluk skal renses hver vår og hver høst, slik at disse holdes åpne for å kunne ta unna nedbør

Sikrede skal sørge for at snø og is jevnlig fjernet fra tak, takrenner, vegger, balkong og terrasse på forsikret bygning for å unngå skade. Sikrede har ansvaret for at arbeidet utføres på en forsvarlig måte.

A.1.4 Tyveri og skadeverk

Forsikringen gjelder for skade ved tyveri av, og plutselig skadeverk i eller på, bygningsdeler, gjerde, flaggstang og utvendig vannbasseng/annen badeinnretning som boblebad, badestamp og lignende, som er tilknyttet bygningens faste rørledningsanlegg. Skade forårsaket av husstandsmedlem, leieboer eller dennes husstand erstattes ikke.

Sikkerhetsforskrift

Sikring mot tyveri og skadeverk gjelder dører, vinduer og åpninger inn til bygningen eller de deler av bygningen, inkludert boder, som husstanden disponerer.

- Dører skal være låst, og nøkkel oppbevares utilgjengelig for uvedkommende. Vinduer og andre åpninger skal være lukket og forsvarlig sikret med haspe eller lignende. Vindu i luftstilling regnes ikke som forsvarlig sikret.

A.1.5 Andre skader

Forsikringen gjelder også for

1 annen skade enn nevnt i punktene A.1.1 til A.1.4 som inntreffer plutselig.

Unntatt er skade:

a som består i svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger o.l.

b ved vann, snø, sand som trenger inn utenfra, med mindre dette er en følge av en bygningskade som er erstatningsmessig etter punkt A.1.3.

c som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen eller bygget, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, rust, korrosjon, annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon, uriktig montering, håndverkerfeil.

D som skyldes kjæledyr og gnagere, insekter, sopp, råte, mugg, parasitter (herunder midd) eller bakterier.

E ved kondens uansett årsak.

F på glass og sanitærporselen som er spesielt montert for, eller som har tilknytning til ervervsvirksomhet.

G som alene rammer mekanisk eller elektrisk innretning, maskin eller apparat.

H som består i at innfatningen for isolerglass er utett.

I på veksthus.

J forårsaket av vann eller annen væske ut over det som er omfattet av pkt A.1.3.

k som skyldes utett våtrom.

L på utvendige rør og ledninger, tanker, drengum, hageanlegg og utvendig vannbasseng/badeinnretning og fast trebrygge.

M som følge av slitasje, forbruk, tingens alder eller ødeleggelse av tingen selv, manglende vedlikehold, samt utbedring av feilmontering

n på bygningsisolasjon som ikke medfører påvist redusert isolasjonsevne, samt fjerning av rester og ekskrementer etter dyr i tilfeller hvor det ikke foreligger skade på bygning/bygningsdel.

o skade på konstruksjon som skyldes vind svakere enn storm.

I tillegg gjelder samtlige unntak og ansvarsbegrensninger som er nevnt i punktene A.1.1 – A.1.4. også her, med mindre annet er uttrykkelig nevnt.

2 Svikt i bærende bygningskonstruksjoner
Forsikringen gjelder for skade ved ekstraordinær svikt i bygningskonstruksjonens bæreevne de første 25 år etter at byggets eldste del var ny. Det gjøres 10 % fradrag av skaden for hvert år byggets eldste del er eldre enn 15 år, minimum egenandelen. Unntatt er:

a skade som oppstår så lenge leverandørgarantien løper eller som oppstår tidligere enn 12 mnd. Etter at overtagelsen har funnet sted.

B utbedring av de svakheter som forårsaket skaden.

C skade alene på bærende konstruksjoner under laveste gulv.

D skade som skyldes kjæledyr, gnagere, insekter, sopp og råte.

E den del av skaden som har utviklet seg etter at forsikringen er opphørt, selv om skaden inntraff i forsikringstiden

Spesiell egenandel, se punkt A.5.7.5

Sikkerhetsforskrift vedrørende bygningsarbeid, reparasjoner og nye installasjoner
Nybygg, ombygging og påbygg skal være meldt til og godkjent av offentlig myndighet i henhold til plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr 71, eller annen relevant instans dersom bygningen er utenfor Norge. Arbeidene skal utføres i henhold til godkjente tegninger og materialbeskrivelser og med ansvarshavende som tilfredsstillende krav til kompetanse som er stillt i godkjenningen.
Reparasjon og ny installasjon av elektrisk- og VVS-

anlegg skal alltid utføres av godkjent/sertifisert håndverker.

A.2 Hva forsikringen omfatter

A.2.1 Bygning(er) som angitt i forsikringsbeviset. Til bygning medregnes bygningens fundamenter. Bygningens kunstneriske utsmykning medregnes ikke. Uthus inntil 10 kvm er inkludert for brann og naturskade selv om de ikke er spesifisert i forsikringsavtalen.

A.2.2 I tillegg til bygningen omfattes også:

1 Utvendige rør og ledninger, tanker, drengum som fører væske, gass eller elektrisitet til eller fra bygningen frem til offentlig ledning, brønn eller gasstank.

2 Hageanlegg tilknyttet boligen, inntil 5 dekar. Hageanlegg, utvendig vannbasseng/annen badeinnretning som boblebad, badestamp o.l., som er tilknyttet bygningens faste rørledningsanlegg, gjerde, fast trebrygge og flaggstang.

Erstatningen er begrenset med til sammen kr 150 000, likevel begrenset til kr 100 000 for fast trebrygge. Andre typer brygge/kaianlegg og lignende dekkes ikke.

Erstatningsberegning, se punkt A.5.4.5.

3 Riving, rydding og bortkjøring.

Utgifter til riving, rydding og bortkjøring av verdiløse rester av forsikrede ting.

4 Tap av leieinntekt m.m.

Tap av husleieinntekt som følge av skade, beregnes etter punkt A.5.5.2.

5 Påbud fra offentlig myndighet

Merutgifter til skadeutbedring av bygning forsikret i Selskapet når merutgiftene skyldes endrede tekniske krav til bygningen i henhold til lov eller offentlig forskrift, jf punkt A.5.4.4. Kravet må gjelde den skadde del av bygningen og være en direkte følge av skaden. Selskapet kan kreve at man søker å utnytte de dispensasjonsmuligheter som ligger i Plan og Bygningsloven.

Forsikringen omfatter nødvendige merutgifter

- til utbedring av den skadde del av bygningen eller gjenoppføring av bygningen.

- til grunnundersøkelser og fundamentering ved gjenoppføring av bygning.

- som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført på samme byggetomt.

Unntatt er utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.

Erstatningen er begrenset til kr. 1.000 000.

Erstatningsberegning, se punkt A.5.4.4.

6 Prisstigning.

Påløpne merutgifter på grunn av prisstigning etter skadedag i den tid det normalt tar å reparere eller gjenoppføre bygningen beregnes etter pkt. A.5.5.1.

A.3 Hvem forsikringen gjelder for (sikrede)

Forsikringen gjelder for:

1. Innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett i eiendommen.

2. Annen panthaver.

Ved skadeoppgjør kan Selskapet forhandle med hjemmelinnehaver og utbetale erstatning til ham med bindende virkning for medforsikrede, med mindre Selskapet har fått skriftlig meddelelse om den medforsikredes interesse etter at skaden inntraff, men før oppgjøret finner sted.

Selskapet kan med bindende virkning for medforsikrede endre avtalen eller la den opphøre.

Forsikringen opphører ved eierskifte. Likevel gjelder forsikringen som var i kraft på overtagelsestidspunktet til fordel for ny eier inntil den nye eier har tegnet forsikring, men ikke utover 14 dager etter overtagelse.

A.4 Hvor forsikringen gjelder

A.4.1 Forsikringen gjelder på det sted som er nevnt i forsikringsbeviset, forsikringsstedet.

A.4.2 Naturskadeforsikringen gjelder ikke utenfor Norge.

A.5 Skadeoppgjørsregler

Forsikringsavtalelovens paragraf 6-1 er fraveket. I stedet gjelder bestemmelsene nedenfor.

A.5.1 Forsikringssummer

1 Fullverdi

Fullverdiforsikret bygning er forsikret for inntil hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, bygning på skadestedet – gjenoppføringsprisen. Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med. Tilbygg eller annen forandring som innvirker på bygningens gjenoppføringspris, omfattes av forsikringen og skal meldes til Selskapet. Er melding ikke gitt, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom gjenoppføringsprisen slik den ville vært uten, og slik den er med forandringen (underforsikring).

Omfatter forsikringen bygninger uten spesifikasjon i forsikringsbeviset, gjelder tilsvarende bestemmelse for ikke anmeldt ny bygning.

2 Førsterisiko

Den maksimale erstatning, inkludert alle tillegg angitt i vilkåret, er begrenset til den forsikringssum som er angitt i forsikringsbeviset.

Reglene om underforsikring gjelder ikke.

A.5.2 Oppgjørsmåter

Selskapet vil søke å erstatte skaden på den mest miljøvennlige måten. Erstatningsgrunnlaget fastsettes til hva det vil koste og

- reparere/utbedre skaden, eller
- gjenanskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting, eller
- gjenoppføre tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende bygning.

Selskapet har rett til å bestemme hvilket av disse alternativer og hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes, eller velge å betale kontant.

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppføring til samme - eller vesentlig samme stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen

A.5.3 Spesielle bestemmelser for naturskade

1. Er en brannforsikret bygning skadet i en naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge bygningen på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, skal bygningen erstattes som om den var totalskadet. For bolighus og fritidshus gjelder naturskadeforsikringsloven § 1 tredje ledd.

2. Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for, dårlig vedlikehold eller tilsyn eller når den skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, hans mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers. Avkortning skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.

3. Forsikringsselskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til det beløp som er fastsatt av Kongen, jf. Naturskadeforsikringsloven § 3. Overstiger skaden denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden. Er det tvil om det

foreligger naturskade, det er inntruffet en eller flere naturkatastrofer eller betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning etter § 1 3. ledd er til stede, kan sikrede eller selskapet forelegge spørsmålet for Klagenemda, Statens naturskadeordning. Klagenemdas vedtak kan ikke påklages.

A.5.4 Erstatningsberegning

1 Bygning som blir reparert eller gjenoppført

1.1 Ved totalskade gjøres det ikke fradrag for eventuell verdiøkning ved at bygning eller bygningsdel erstattes med ny (fullverdigaranti).

Blir bygningen reparert eller gjenoppført

- på samme sted, (samme gnr. Og bnr.)
- til samme formål,
- innen 5 år,
- av eier, ektefelle/samboer eller livsarving,

beregnes erstatningen etter følgende regler:

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppførelse til samme – eller vesentlig samme – stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen. Tap knyttet til estetisk forringelse, hvor nye bygningsdeler ved reparasjon ikke er estetisk kompatibel med gamle uskadete bygningsdeler, dekkes ikke. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenoppføringsprisen før skaden, fratrukket verdien etter skaden, regnet etter samme regel, jf. Punkt A.5.1.

For del/komponent som står foran planlagt eller åpenbart nødvendig utskifting, rivning eller oppussing, gjøres fradrag for kostnader disse arbeidene ville medført.

Dersom reparasjon/gjenoppførelse på forsikringsstedet av sikredes fast, bebodde bolig ikke tillates av offentlig myndighet, kan gjenoppførelse foretas på annet sted innenfor samme kommune når vilkårene i punkt A.5.4.1.1 ellers er oppfylt.

Dersom omsetningsverdien av den nye/reparerte bygningen blir større enn bygningens omsetningsverdi før skaden, gjøres det fradrag for den økning som overstiger 40 % av omsetningsverdien før skaden inntraff.

Ved fastsettelse av bygningens omsetningsverdi skal det tas hensyn til mulige endringer i avkastning, beliggenhet og andre forhold.

1.2 Blir bygningen reparert eller gjenoppført

- utenfor forsikringsstedet, men innen landets grenser, og/eller
- til annet formål og for øvrig iht. forutsetningene i punktene A.5.4.1.1, beregnes erstatningen etter

samme regler, men med fradrag for enhver økning i omsetningsverdien.

1.3 Ved kontantoppgjør erstattes arbeidspenger fratrukket mva med de timepriser selskapet kan få hos sine avtalepartnere. Arbeidspenger for VVS- og elektroarbeider, som skal utføres av autorisert håndverker, erstattes med de timepriser selskapet kan få hos sine avtalepartnere inklusiv mva. Eget arbeid i form av skadebegrensning, vask, rydding eller lignende erstattes med kr 250 per time.

2 Uten gjenoppførelse eller reparasjon.

For bygning som ikke repareres eller gjenoppføres som angitt i punkt A.5.4.1, fastsettes erstatningsgrunnlaget etter punkt A.5.4.1, men ikke høyere enn til bygningens omsetningsverdi før skaden.

Dersom bygningen ikke kan omsettes separat, legges i stedet bygningens bruksverdi til grunn.

3 Bygning som står foran rivning. Midlertidig bygning som ikke repareres eller gjenoppføres.

Erstatningsgrunnlaget, jf. pkt. A.5.4.1, er begrenset til bygningens brukbare materialer, tatt ned og lagt ferdig for salg/transport. Det gjøres fradrag for utgiftene ved rivning.

4 Merutgifter ved påbud fra offentlig myndighet

4.1 Merutgifter ved utbedring eller gjenoppførelse settes til forskjellen mellom gjenoppføringsprisen for en bygning tilsvarende den forsikrede med samme størrelse og etasjetall, men utført i samsvar med påbudene, og gjenoppføringsprisen for den forsikrede bygning. Merutgifter ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.

4.2 Merutgifter ved grunnundersøkelser og fundamentering beregnes som for en bygning tilsvarende den forsikrede, utført i samsvar med påbudene.

Ved fastsettelse av merutgifter tas ikke med

- merutgifter til utgraving eller utspredning av større kjeller enn den skadde.
- merutgifter som skyldes at bygning gjenoppføres større enn den skadde.
- tap av nytteareal, som følge av påbud, i forhold til den skadde bygning.

Utbedring/gjenoppførelse må være avsluttet innen 5 år etter skadedagen, og erstatningen forfaller først til betaling når skaden er utbedret

5 Erstatningsberegning - hageanlegg

For beplantning i hageanlegget beregnes erstatningen lik gjenanskaffelse av tilsvarende vekst, som alminnelig handelsvare (ung vekst) i gartneri o.l.

Ersatningsgrunnlaget for hage, hageanlegg, gårds plass og tilførselsvei inklusiv oppfylling av utrast tomt, beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme eller i det vesentlige samme stand som før skaden, beregnet etter prisene på skadedagen. Hvis skaden ikke repareres, erstattes det laveste beløp av gjenopprettelseskostnad eller nedgangen i tomtens omsetningsverdi som følge av skaden. Kostnader til sikring/forebygging dekkes ikke, selv om dette er en forutsetning for å utbedre skaden på hage/hageanlegg/tomt.

A.5.5 Beregning av prisstigning, leietap og tap for egne ikke utleide rom

1 Prisstigning.

Prisstigning regnes fra skadedagen til reparasjon, gjenanskaffelse eller gjenoppførelse har skjedd eller normalt kunne ha skjedd. Prisstigning beregnes i henhold til Statistisk Sentralbyrås prisindekser.

Erstatningen fastsettes og forfaller til betaling når skaden er utbedret.

2 Tap av leieinntekt m.m.

Tap ved nedgang i leieinntekt regnes fra skadedato frem til tidspunkt da reparasjon eller gjenoppførelse har skjedd eller normalt kunne ha skjedd, og på grunnlag av leieinntekten for umøblerte rom. For fritidsbolig dekkes leieinntekter med maks kr. 50.000,-.

Frdrag blir gjort for innsparte utgifter.

Økning av tapet ved forlenget byggetid som følge av forbedring, utvidelse eller annen endring, tas ikke med.

I den samlede erstatning for prisstigning, tap av husleieinntekt og tap av egen bolig gjøres frdrag for opptjente renter på bygningserstatningen. Dette gjelder selv om bygningserstatningen er overført til bank.

A.5.6 Beregning av

1 Varmtvannsbeholder, bereder, fyrkjele m.m.

Ved skade på varmtvannsbeholder, bereder, fyrkjele og pumper gjøres frdrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med 10 % for hvert påbegynt år fra utstyret/innretningen er 5 år, maks 80 %.

2 Elektrisk utstyr for kjøling eller oppvarming.

Ved skade på utstyr for oppvarming eller kjøling av bygning eller område rundt huset gjøres frdrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med 10 % for hvert påbegynt år fra utstyret/innretningen er 5 år, maks 80 %.

3 Hvitvarer, husholdningsapparater tilhørende bygning.

Ved skade på hvitevarer/husholdningsapparater integrert i bygningen, gjøres frdrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med 10 % for hvert påbegynt år fra utstyret er 5 år, maks 80 %.

4 Utvendige ledninger m.m.

Ved bruddskade på utvendige:

- rør og ledninger av annet materiale enn plast
- tanker
- kummer

gjøres frdrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader, herunder oppgraving og istandsettelsesutgifter, med 5 % for hvert påbegynt år fra utstyret er 20 år, maks 80%. Ved ulik alder på skadde deler, legges den eldste delens alder til grunn.

For vannbasseng/annen badeinnretning som boblebad, badestamp o.l., gjøres frdrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med 10 % for hvert påbegynt år fra utstyret er 5 år, maks 80%.

5 Bunnledninger

Ved bruddskade på bunnledninger, det vil si de ledninger som ligger i grunnen under huset, beregnes frdrag som for utvendige ledninger i punkt 4 foran.

Alder beregnes fra og med året etter det første bruksåret. Det første bruksåret tar slutt når kalenderåret løper ut, uavhengig av når på året gjenstanden ble tatt i bruk.

A.5.7 Egenandeler

I erstatningsoppgjøret fratrekkes en egenandel som angitt i forsikringsbeviset, eller særskilt bestemt i vilkårene.

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov før frdrag av egenandel.

Hvis skaden erstattes ved at Selskapet fremskaffer tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting, plikter sikrede å innbetale egenandelen til Selskapet.

Har sikrede flere forsikrede ting i Selskapet som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes bare en egenandel - den høyeste.

Spesielle egenandeler:

1 Ved naturulykke etter Lov om naturskadeforsikring, gjelder den egenandel som til enhver tid er fastsatt av Justisdepartementet, som er kr 8 000 pr.01.04.2005.

2 Ved skade som skyldes

- vind svakere enn storm,
- snøtyngde, snøpress eller takras,

er egenandelen som i punkt A.5.7.1, med mindre høyere egenandel fremgår av forsikringsbeviset.

3 Ved skade som skyldes vanninntrenging fra terreng, gjennom grunnen eller gjennom avløpssystemet er egenandel som angitt i

forsikringsbeviset for første skade i en 3 års periode. Dersom bygningen i løpet av de siste 36 måneder har vært rammet av skade med samme årsak, økes egenandelen med kr 25 000. Dersom skaden skyldes manglende/sviktende drenering økes egenandelen uansett med kr 25 000.

4 a Ved skade som skyldes bruddskade på bygningens rørledning eller utstrømming av gass, vann eller annen væske fra rørledning med tilknyttet utstyr, økes egenandelen, jf punkt A.5.7 første avsnitt, med kr 10 000 når skaden skyldes frost. Har skaden annen årsak enn frost gjelder samme regel, men bare dersom bygningen har vært rammet av tilsvarende skade de siste 36 måneder.

b Ved brudd på innvendig vannledning eldre enn 30 år, er egenandel som angitt i forsikringsbeviset for første skade i en 3 års periode. Dersom bygningen i løpet av de siste 36 måneder har vært rammet av skade med samme årsak, økes egenandelen med kr 25 000. Dette gjelder både for rør- og følgeskader.

5 Ved ekstraordinær svikt i bygningskonstruksjonen er egenandelen kr 25 000.

6 Alarm

Ved tyveriskade der alarm er utløst, trekkes ingen egenandel dersom denne er inntil kr 8 000. Er høyere egenandel avtalt, reduseres denne med kr 8 000. Alarmen må være tilknyttet alarmsentral med utrykning.

A.5.8 Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller Selskapet krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår pkt. 2 legges til grunn.

A.5.9 Forhold til panthaver, konkursbo, nye eiere o.l.

1 Overfor panthavere, konkursbo, leasingselskap, utleiefirma o.l. er Selskapets ansvar begrenset til det laveste av følgende beløp:

- nedgangen i tingens omsetningsverdi som følge av skaden, og
- vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet. For panthavere betyr "tingen" i denne sammenheng pantobjektet i sin helhet.

Bestemmelsene ovenfor gjelder ikke leaset fast eiendom.

Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.

Overfor andre nye eiere etter at skaden inntraff enn eierens ektefelle, samboer eller livsarving, begrenses Selskapets ansvar som om

gjennoppføring eller gjenanskaffelse ikke finner sted.

2 Selskapets overtakelse av panterett

Er Selskapet ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eier, inntretr Selskapet i panthavers rett i den utstrekning Selskapet betaler erstatning til panthaver.

A.5.10 Ny eier

- Forsikringen dekker ikke skader som kan kreves dekket i forbindelse med at det gjøres gjeldende mangelskrav mot sikrede fra ny eier.

A.5.11 Eiendomsretten til skadde ting, og til ting som kommer til rette

Sikrede er pliktig til å beholde en skadet ting mot å få utbetalt erstatning for skaden på tingen, men Selskapet har rett til å overta skadde ting.

Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har den sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Vil ikke den sikrede det, tilfaller tingen Selskapet.

A.5.12 Merverdiavgift

Merverdiavgift refunderes bare i den utstrekning slik avgift er påløpt innen 5 år og kan dokumenteres ved utbedring av skaden.

A.6 Andre bestemmelser

A.6.1 Skademelding

Skade skal meldes til Selskapet uten ugrunnet opphold. Selskapet kan kreve at skademelding skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer). Følgende skader skal meldes til politiet: Brann, tyveri, skadeverk. Selskapet kan kreve at også andre skader skal meldes til politiet.

A.6.2 Begrensninger og aktsomhetskrav

1 Andre personers handlinger og unnlaterelser (identifikasjonsregler)

Dersom sikredes rett til erstatning bortfaller helt eller delvis som følge av sikredes handlinger eller unnlaterelser, får dette samme virkning også ved tilsvarende handlinger eller unnlaterelser gjort av sikredes ektefelle som bor sammen med sikrede, eller fra personer som sikrede lever sammen med i et fast etablert forhold (jf. FAL § 4-11).

2 Endring av risiko

Sikrede plikter straks å underrette selskapet dersom det skjer endringer i risikoen angitt i forsikringsbeviset ved at premiebestemmende forhold endres jf. FAL §4-1.

Sikkerhetstiltak

Hvilke sikkerhetstiltak Selskapet har tatt hensyn til fremgår av forsikringsbeviset. Dersom det har skjedd en endring som betinger høyere premie,

kan erstatningen bli forholdsmessig satt ned (jf. FAL § 4-7).

2.1 Utleie

Spesielle betingelser knyttes til boliger med utleievirksomhet. Selskapets erstatningsansvar kan nedsettes eller falle bort dersom hele eller deler av boligen leies ut uten at det fremgår av forsikringsbeviset at dette er avtalt med Selskapet. Fritidsbolig kan utleies i inntil en måned pr. år uten særskilt avtale med Selskapet. Det regnes ikke som utleie dersom boligen disponeres av familie i rett oppad eller nedad stigende linje inntil to generasjoner.

Utleieforhold som er å anse som næringsvirksomhet etter retts- og ligningspraksis er ikke dekket.

2.2 Ubebodd eller fraflyttet bygning.

Er bygningen ubebodd eller fraflyttet, erstattes bare brann- og naturskade, se pkt. A.1.1, A.1.2 og A.1.3. Bygningen regnes som ubebodd når den ikke lenger brukes som fast bolig og en vesentlig del av innbo og løsøre er fjernet, jf. FAL § 4-6. Uansett anses boligen som ubebodd eller fraflyttet når den ikke har vært i bruk som fast bolig de siste 12 måneder før skaden. Dette gjelder ikke dersom forsikringen gjelder fritidsbolig og dette fremgår av forsikringsbeviset

3 Følger av ikke å overholde sikkerhetsforskrifter
Sikkerhetsforskrifter er aktsomhetsregler som er fastsatt for å forebygge og begrense skade. Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid er overholdt. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan retten til erstatning helt eller delvis falle bort (jf. FAL § 4-8).

B Ansvarsforsikring

Innhold:

- B.1 HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR
- B.2 HVOR FORSIKRINGEN GJELDER
- B.3 HVA FORSIKRINGEN OMFATTER
- B.4 HVA FORSIKRINGEN IKKE OMFATTER
- B.5 FORSIKRINGSSUM
- B.6 EGENANDEL
- B.7 SIKREDES PLIKTER VED SKADE
- B.8 BEHANDLING AV ERSTATNINGSKRAV

B.1 Hvem forsikringen gjelder for (sikrede)

Ansvarsforsikringen gjelder for

- privatperson som er nevnt i forsikringsbeviset.
- dennes ektefelle eller samboer med felles adresse i Folkeregisteret.
- andre medlemmer av den sikredes faste husstand.
- for innehaver av tinglyst eiendomsrett.

B.2 Hvor forsikringen gjelder

Ansvarsforsikringen gjelder for skade, jf. punkt B.3,

- som inntreffer i Norden, og
- som sikrede er erstatningsansvarlig for etter gjeldende rett i de nordiske land.

B.3 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade som sikrede har voldt i egenskap av personlig eier av den sikrede eiendommen.

Med skade forstås personskade eller tingskade:

- 1** Personskade anses inntruffet når en person skades, påføres sykdom eller dør.
- 2** Tingskade anses inntruffet når løsøre (herunder dyr) eller fast eiendom skades eller går tapt på annen måte, eller når elektronisk lagret informasjon forvaskes eller går tapt på annen måte.

Økonomisk tap som følge av en dekningsmessig skade regnes som del av denne, også når den dekningsmessige skaden ikke overstiger egenandelen.

Skaden må være konstatert av sikrede eller av skadelidte i løpet av forsikringstiden. Skaden blir å henføre til den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert. Alle skader som skyldes samme begivenhet regnes som ett skadefilfelle og henføres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

B.4 Hva forsikringen ikke omfatter

Hvis ikke annet er avtalt, omfatter forsikringen ikke ansvar

- 1** som sikrede har påtatt seg å bære og som går ut over alminnelige rettsregler, det vil si ethvert ansvar som alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter at skaden er konstatert.
- 2** for skade på ting som sikrede har til leie, lån, bruk eller oppbevaring.
- 3** for ærekrenkelses eller oppreisning, herunder etter Lov av 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning, § 3-5 og 3-6, eller for bøter o.l.
- 4** Overfor ektefelle/samboer, foreldre/steforeldre/fosterforeldre/svigerforeldre, søsken, barn/stebarn/fosterbarn, samt ektefelle og samboere av dem som er nevnt. Det er familieforholdet på det tidspunkt skaden forvoldes, som legges til grunn
- 5** overfor virksomhet som drives eller disponeres av sikrede, eller hvor sikrede eller sikredes familie har vesentlig eierinteresse.
- 6** som eier, fører eller bruker av
  - motorkjøretøy, eller arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Forsikringen omfatter likevel

rettslig erstatningsansvar som eier, fører, eller bruker av arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t med totalvekt inntil 750 kg brukt på eller i tilknytning til egen eiendom.

- Rullestol med motor og annet tilsvarende motorisert forflytningshjelpemiddel for bevegelsehemmede, regnes ikke som motorkjøretøy når det ikke kan kjøres fortere enn 15 km/t. Motorisert innretning beregnet for barn anses ikke som motorkjøretøy når den er sperret for en maksimal hastighet på inntil 6 km/t og ikke veier over 50 kg

- seilbåt eller motordrevet fartøy.
Forsikringen omfatter likevel rettslig erstatningsansvar som eier, fører, eller bruker av seilbrett, kano, kajakk og båt under 15 fot med motor mindre enn 10hk.

- luftfartøy (hangglider og paraglider uten motor regnes i denne sammenheng ikke som luftfartøy).

- registrert trav- eller galopphest.

7 for tingskade oppstått ved gravings-, piggings-, sprengnings-, pelings-, borings- og rivningsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.

8 for foreldres objektive ansvar for barns skadeforvoldelse etter Lov av 13. juni 1969 nr 26 om skadeserstatning, § 1-2 nr 2.

9 under utøvelse av yrkes- eller ervervsvirksomhet.

10 som eier av annen fast eiendom enn den som er nevnt i forsikringsbeviset.

11 for skade som er voldt ved forsettlig handling eller unnlattelse, og følger av slik skade.

12 for forurensning av luft, vann eller grunn, eller skade som følge herav, med mindre årsaken til forurensningen er plutselig og uforutsett. Som forurensning regnes også støv, støy, larm, lukt, lys og bestråling.

Sikkerhetsforskrifter

Sikrede skal sørge for at myndighetenes regler for tilsyn, oppbevaring og kontroll av tanker herunder beholdere med brannfarlig væske og andre kjemikalier følges.

For nedgravde tanker gjelder i tillegg:

Nedgravde tanker skal kontrolleres jevnlig, og tank inklusive rørledninger tetthetsprøves.

- Første kontroll utføres senest 15 år etter at tanken var ny, og deretter senest hvert 5. år

- Rekondisjonerte tanker kontrolleres første gang senest 10 år etter rekondisjonen, og deretter senest hvert 5. år

Tanker der veggtykkelsen er redusert med 50 % eller mer kan ikke rekondisjoneres.

Tilstands- og kvalitetskontrollen inklusive målte veggtykkelser skal dokumenteres skriftlig.

Hvis sikrede har forsømt å overholde sikkerhetsforskrifter eller påse at de blir overholdt,

og det fører til skade eller større erstatningsansvar enn sikrede ellers ville hatt, kan utbetalingen under forsikringen helt eller delvis falle bort, jf FAL § 4-8.

13 for tingskade ved sopp og råte eller på grunn av langsom inntrenging av fuktighet.

14 for overføring av smittsom sykdom.

15 for skader som direkte eller indirekte skyldes PFAS (per- og polyfluorerte alkylsubstanter).

"PFAS" (perfluorerte og polyfluorerte alkylsubstanter) betyr kjemikalier eller stoffer som inneholder minimum en metyl- eller metylengruppe der hydrogenatomene har blitt helt eller delvis erstattet av fluoratomer.

B.5 Forsikringssum

Selskapets samlede erstatningsplikt er begrenset til kr 5 000 000 ved hvert skadetilfelle.

Saksomkostninger dekkes i tillegg.

B.6 Egenandel

Sikredes egenandel er kr 5 000 ved hvert skadetilfelle.

B.7 Sikredes plikter ved skade

Skade som kan ventes å føre til erstatningskrav, skal meldes til Selskapet uten ugrunnet opphold. Skademeldingen skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer).

Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller mot Selskapet, plikter sikrede:

- omgående å gi Selskapet alle opplysninger av betydning for sakens behandling

- på egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger som Selskapet finner nødvendig, samt å møte ved forhandlinger eller rettergang. Hvis sikrede uten Selskapets samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for Selskapet.

B.8 Behandling av erstatningskrav

1 Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger egenandelen, tillegger det Selskapet og:

- utrede om erstatningsansvar foreligger.

- forhandle med kravstilleren.

- om nødvendig prosedere saken for domstolene.

2 Selskapet betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet selv om forsikringssummen derved overskrides.

Eventuelle omkostninger til ekstern advokat og annen sakkyndig bistand valgt eller godkjent av Selskapet betales av Selskapet i den utstrekning summen av omkostningene og eventuelle erstatningsutbetalinger overstiger egenandelen.

Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken.

Er Selskapet villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, erstattes ikke omkostninger som senere påløper utover det som er fastsatt under pkt. C.

3 Selskapet betaler den del av erstatningen som overstiger egenandelen. Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

C Rettshjelsforsikring

BYGNINGSFORSIKRING

Når det er spesifisert i forsikringsbeviset at forsikringen er en brannforsikring, gjelder ikke vilkårets punkt C - Rettshjelsforsikring.

C.1 Rettshjelsforsikringen gjelder for (sikrede)

- privatperson som er nevnt i forsikringsbeviset
- dennes ektefelle, samboer med felles adresse i Folkeregisteret.
- Andre medlemmer av sikredes fast husstand
- For innehaver av tinglyst eiendomsrett

C.2 Hvor forsikringen gjelder

Rettshjelsforsikringen gjelder i Norden

C.3 Utgifter som dekkes

1 Rimelige og nødvendige utgifter til advokat, registrert rettshjelper, retten, sakkyndig og vitner når sikrede er part i tvist i egenskap av personlig eier av den forsikrede eiendom.

Rettshjelpsutgifter for juridiske personer som selskaper, dødsbo - herunder privat skifte -, borettslag, andelslag, stiftelse og lignende, dekkes ikke – herunder tvist hvor nevnte juridiske personer representerer sikrede.

2 Tvist etter at eiendommen er solgt
Dersom den forsikrede faste eiendom er solgt, og forsikringen opphørte i forbindelse med salget, dekkes tvist hvor sikrede er part i tvist som tidligere eier.

Forsikringen dekker likevel ikke sikredes rettshjelpsutgifter hvor det foreligger eierskifteforsikring /kjøpsforsikring inkl. rettshjelp/annen ansvarsforsikring.

Rettshjelsforsikringen kommer likevel til anvendelse der det foreligger skriftlig avslag om at tvisten faller utenfor eierskifte-/ansvarsforsikringens dekningsområde. Se også generelle vilkårs pkt. 16.7.2.

3 Ved tvist med selger i forbindelse med kjøp av ny bolig som sikrede ennå ikke har flyttet inn i og tegnet egen forsikring på, dekkes

rettshjelpsutgifter dersom nåværende bolig var forsikret i Selskapet på kjøpstidspunktet.
Punkt C.4.1 nedenfor gjelder i så fall ikke.

C.4 Utgifter som ikke dekkes

Selskapet dekker ikke

- 1** utgifter ved tvist som gjelder annen fast eiendom enn den forsikrede faste eiendommen.
- 2** utgifter ved tvist som eier, fører eller bruker av
  - motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri, Likevel dekkes tvist som gjelder eier, fører eller bruker av arbeidsmaskin som ikke kan kjøre fortere enn 10 km/t med totalvekt inntil 750 kg brukt på eller i tilknytning til egen eiendom.
  - båt, luftfartøy.(Kano, kajakk og seilbrett anses i denne sammenheng ikke som båt). Hangglider og paraglider uten motor anses i denne sammenheng ikke som luftfartøy).
  - Registrert trav- eller galopphest

C.5 Øvrige bestemmelser for rettshjelp

Øvrige bestemmelser for rettshjelp finnes i Generelle Vilkår pkt 16.

D Elite forsikring - bygning

Når det framgår av forsikringsbeviset at Elite forsikring er tegnet på bygning, gjelder bygningsvilkåret for fritidsbolig med de utvidelser som følger av punktene nedenfor. Forsikringen dekker plutselige og uforutsette skader på forsikret bygning som er angitt i punkt A1-A4 Utvidelsen gjelder ikke for tilleggsbygninger om ikke dette er spesifisert i forsikringsbeviset.

Når det fremgår av forsikringsbeviset at Elite forsikring er dekket, omfatter forsikringen også Punkt F VIS forsikring.

A Hvilke skader som erstattes

1 Skade som oppstår plutselig når vann over terrengnivå har trengt inn i bygning. Ved vanninntrenging gjennom utett bygning dekkes ikke utbedring av skadeårsaken. Med innvendige følgeskader menes det som er innenfor takstol-/sperre- eller innvendig stenderverk/bærende konstruksjon. Skjer vannskaden ved vanninntrenging gjennom enten pipe, luftepipe, balkong, flatt tak, terrasse, overgang terrasse/vegg er egenandel som angitt i forsikringsbeviset for første skade i en 36 måneders periode. Dersom bygningen i løpet av de siste 36 måneder har vært rammet av en vanninntrenging gjennom enten pipe, luftepipe, balkong, flatt tak, terrasse, overgang terrasse/vegg, økes egenandelen med kr 25 000.

Unntatt er:

- kostnader ved å utbedre utettheten.
For skade ved vann som trenger inn fra terreng eller gjennom grunnen gjelder vilkår WTC-FRI punkt A.1.4.3.

2 Skade forårsaket av insekter og dyr på bygning. Skade som bare virker skjemmende på bygningens utseende dekkes ikke. Utbedring av skadeårsak samt tiltak for å forhindre tilsvarende angrep/skader forårsaket av insekter og dyr på bygningen, dekkes heller ikke.

Unntatt er:

-skade som skyldes kjæledyr.
-kostnader ved å utbedre ikke erstatningsmessig vannskade som har utviklet seg i forkant av et insektsangrep.

For dekning av sopp og råteskader samt enkelte insekter og skade ved skadedyr (rotter, mus etc.) se vilkår F (VIS forsikring). Skadeoppgjør foretas av VIS Forsikring.

3 Unntaket i vilkårets punkt A.1.5.j, vedrørende skade forårsaket av vann eller annen væske gjelder ikke.
Forsikringen er utvidet til å omfatte følgeskade på andre rom etter vann fra utett våtrom.

4 Annen skade som oppstår plutselig som er en direkte følge av håndverks-/entreprenørfeil: Selskapet erstatter allikevel skader unntatt i vilkårets pkt A.1.5.1 c som er en følge av feil i forbindelse med arbeid som kan dokumenteres utført siste 10 år.
Kostnader til utbedring av selve feilen/mangelen erstattes ikke.
Øvrige begrensninger og unntak i Bygningsvilkåret gjelder.

B Beløpsbegrensningene i bygningsvilkåret er endret slik:

1 Hageanlegg, utvendig basseng m.m. Erstattes til sammen med inntil kr 2 000 000, inkl. erstatning for fast trebrygge inntil kr 100 000.

2 Påbud fra offentlig myndighet. Erstatning ingen sum begrensning der bygning ikke er fredet eller verneverdig.

C Elite forsikringen dekker i tillegg:

1 Totalskadegaranti.

Er skaden, beregnet etter bygningsvilkårets pkt. A.5.3.1, større enn 75 % av bygningens gjenoppføringspris, kan sikrede kreve erstatning som om bygningen var totalskadet - uten fradrag for gjenverdier. Det er en betingelse at gjenverdiene er revet.

2 Bygningsmessig tilpasning av bolig inntil kr 250 000 er dekket for å bedre bevegelsesmulighetene i egen bolig dersom noen i sikredes faste husstand i løpet av forsikringsperioden

- blir rammet av en ulykkeskade som medfører varig medisinsk invaliditet på 50 % eller mer.

- nedkommer med barn med medfødt skade eller sykdom som medfører varig medisinsk invaliditet på 50 % eller mer.

Med ulykkeskade forstås skade på legemet forårsaket ved en plutselig ytre fysisk begivenhet - et ulykkestilfelle som inntreffer i forsikringstiden.

For barn med medfødt skade eller sykdom som medfører varig medisinsk invaliditet, må invaliditetsgraden være fastslått innen 2 år etter nedkomsten. Forsikringstilfellet anses inntrådt ved nedkomsten. Nedkomsten må ha skjedd i forsikringstiden.

Utgiftene må være påløpt innen 5 år etter ulykken eller nedkomsten.

WaterCircles dekker dokumenterte utgifter i tillegg til tilskudd og støtte man er berettiget til fra det offentlige trygdevesen. Graden av medisinsk invaliditet blir fastsatt etter Sosialdepartementets Invaliditetstabell.

Selskapet forbeholder seg retten til å søke regress mot ansvarlig skadevolder etter skadeserstatningslovens § 3-7, 3.ledd.

3 Verdiforringelse av eiendom.

3.1 Forsikringen omfatter verdiforringelse av eiendom med inntil kr 1.000 000, når offentlig myndighet med hjemmel i lov eller offentlig forskrift nekter gjenoppførelse/reparasjon av bygning etter skade på det sted som er beskrevet i forsikringsbeviset.

Selskapet kan kreve at beslutningen, om å nekte gjenoppførelse/reparasjon, ankes eller selskapet kan selv anke den.

3.2 Erstatningen settes til differansen mellom den forsikrede eiendoms omsetningsverdi umiddelbart før og umiddelbart etter at skaden inntraff. Det beløp som utgjør bygningserstatningen trekkes fra. De to omsetningsverdier fastsettes ved skjønn. Bygningserstatningen beregnes etter bestemmelsene i bygningsvilkåret.

3.3 Får sikrede tilbud om erstatningseiendom, benyttes omsetningsverdien av denne i beregningen under pkt. 3.2 istedenfor den forsikrede eiendoms omsetningsverdi etter skaden. Erstatningen kan dog ikke settes høyere enn etter pkt. 3.2 ovenfor.

3.4 Erstatningen forfaller først til betaling når den endelige avgjørelse om nekting av gjenoppførelse/reparasjon er tatt.

3.5 Selskapet har rett til å tinglyse utbetalt erstatning som heftelse på den forsikrede eiendom.

3.6 Blir gjenoppføring/reparasjon senere tillatt på den forsikrede eiendom kan Selskapet kreve at heftelsen innfris med det til enhver tid gjeldene restbeløp.

3.7 Hvis den forsikrede eiendom blir solgt eller eksproprietert etter at erstatningen er betalt, kan Selskapet kreve at heftelsen avdras med differanse mellom salgspris (ekspropriasjonserstatning) og eiendommens omsetningsverdi umiddelbart etter skaden ifølge skjønnet.

E Bygg under oppføring

Innhold:

- 1 HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR
- 2 NÅR FORSIKRINGEN GJELDER
- 3 HVOR FORSIKRINGEN GJELDER
- 4 HVA FORSIKRINGEN OMFATTER
- 5 SIKKERHETSFORSKRIFTER
- 6 HVA KAN VÆRE FORSIKRET
- 7 ERSTATNINGSBEREGNING
- 8 BYGGHERREANSVAR

Dersom det er angitt i forsikringsbeviset at forsikringen omfatter Bygg under oppføring gjelder dette vilkåret.

I tillegg til disse vilkår gjelder:

- Forsikringsbeviset med angitte spesifikasjoner.
  - Generelle vilkår.
  - Forsikringsavtaleloven av 16. juni 1989 (FAL) i den utstrekning den ikke er fraveket i vilkårene.
- Forsikringsbeviset med angitte spesifikasjoner gjelder foran vilkårene.

Forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold og forbedringer er unntatt. Forsikringen gjelder bare for skade som inntreffer i den tid Selskapets ansvar løper etter forsikringsavtalen og Forsikringsavtaleloven (FAL). Forsikringen omfatter ikke tap i forbindelse med leieavtaler inngått før forsikringen trådte i kraft.

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for:

1.1 forsikringstaker som nevnt i forsikringsbeviset.

1.2 innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterrett eller annen tinglyst sikkerhetsrett ved forsikring av fast eiendom.

1.3 innehaver av panterrett i løsøre eller varer, men bare dersom panthaveren har mottatt forsikringsattest fra selskapet, jf FAL § 7-1, 3. ledd, som er fraveket.

1.4 annen panthaver eller eier av ting enn dem som er omtalt ovenfor (pkt 1.1 - pkt 1.3.), men bare dersom forsikringstakeren har forsikringsplikt eller bærer risikoen for tingen.

Ting leiet eller lånt fra andre er bare dekket når dette fremgår av forsikringsbeviset eller når forsikringstakeren ved lov eller skriftlig avtale har forsikringsplikt eller har overtatt risikoen.

Selskapet kan med bindende virkning for medforsikrede endre avtalen eller la den opphøre.

Ved skadeoppgjør kan selskapet forhandle med forsikringstakeren og utbetale erstatning til ham med bindende virkning for medforsikrede med mindre selskapet har fått skriftlig meddelelse om den medforsikredes interesse etter at skaden inntraff, men før oppgjør finner sted.

1.5 ny eier ved eierskifte, men bare inntil den nye eier har tegnet forsikring og ikke lenger enn 14 dager etter eierskiftet.

2 Når forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder for den periode som er angitt på forsikringsbeviset. Byggherreansvarsforsikringen gjelder kun dersom forsikringen er satt i kraft før byggeprosjektet er påbegynt.

3 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder i Norge på det sted som er nevnt i forsikringsbeviset, forsikringsstedet.

Forsikringen gjelder også under transport innen Norden når transporten er et nødvendig ledd i utbedring av skade, jf pkt 4

4 Hva forsikringen omfatter

4.1 Forsikringen omfatter

- plutselig og uforutsett skade som rammer ting.

Ved naturskade i henhold til lov om naturskadeforsikring: se bygningsvilkårene.

4.2 Unntatt er:

4.2.1 Skade på forsikret ting eller del av ting som skyldes at den for sitt formål er feilaktig konstruert, dimensjonert eller beheftet med materialfeil. Unntaket gjelder bare slike kostnader som ville ha påløpt dersom feilen hadde blitt rettet umiddelbart før skadens inntreden.

4.2.2 Skade som skyldes setning i grunn eller svikt i fundament eller underlag for fundament.

4.2.3 Skade som alene rammer forbruksmateriell.

4.2.4 Underslag og svinn.

4.2.5 Skade ved tyveri utenfor bygning.

Utstyr nevnt i pkt 6.1.5 er likevel dekket mot skade ved tyveri når det er oppbevart i container eller brakke. Se sikkerhetsforskrift i pkt 5.5.

4.2.6 Utgifter til utskifting av låser hvis nøkler har kommet på avveie.

4.2.7 Skade som leverandør, reparatør eller andre er pliktig til å erstatte i henhold til gjeldende rett, kontrakt, garanti eller annen avtale.

4.2.8 Skade som skyldes bruk, slitasje, korrosjon, kavitasjon eller avleiring.

4.2.9 Skade som ikke påvirker tingens/delens anvendbarhet, eller som kan avhjelpes ved normal service eller justering.

4.2.10 Skade som skyldes sopp, råte eller annen biologisk innvirkning, dersom skaden ikke er en direkte følge av en annen erstatningsmessig skade.

5 Sikkerhetsforskrifter

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid overholdes. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan retten til erstatning helt eller delvis falle bort.

5.1 Drift og vedlikehold

Forsikringstaker skal holde de forsikrede ting i god driftsmessig stand og påse at offentlige og andre forskrifter til forebygging eller begrensning av skade blir overholdt.

5.2 Sikring mot brann

1 Offentlige lover og forskrifter
Bestemmelser gitt i lover, og forskrifter gitt i medhold av lov, skal til enhver tid overholdes.

Eksempelvis:

- lov om brannvern med forskrifter, samt pålegg gitt av offentlig brannmyndighet,
- lov om tilsyn med elektriske anlegg med tilhørende forskrifter samt pålegg gitt av det stedlige el-tilsyn.

2 Ansvarshavende for brannforebyggende arbeid
Forsikringstaker/sikrede skal oppnevne en person til å forestå det brannforebyggende arbeid.

3 Slokningsredskaper og sprinkleranlegg
Påbudte slokningsredskaper skal være tilstede på avmerket lett synlig og tilgjengelig plass og holdes i god stand.
Slokningsapparater plassert i bolig skal kontrolleres minst en gang hvert femte år.
Slokningsredskaper plassert andre steder skal kontrolleres hvert år. Hvert apparat skal være forsynt med merkelapp som viser datoen for siste kontroll.

Sprinkleranlegg godkjent av selskapet skal være funksjonsdyktig til enhver tid. Forsikringstaker skal årlig dokumentere sprinkleranleggets slokkekapasitet med rapport fra FG-godkjent kontrollorgan.

4 Varme arbeider

4.1 Definisjon

Med varme arbeider forstås arbeider hvor det benyttes arbeidsverktøy og -utstyr som genererer gnister og/eller varme som kan føre til brann. Varme arbeider omfatter bruk av åpen og skjult flamme, varmlufts-, sveise-, skjære- og slipeutstyr.

4.2 Hvor sikkerhetsforskriften gjelder

Denne gjelder ved utførelse av varme arbeider i alle miljøer med brannrisiko.
Unntatt er varme arbeider som utføres i spesielt tilrettelagte produksjons- og verkstedsrom.
Rommet skal være adskilt fra annen virksomhet som egen branncelle. Denne skal ha ubrennbare overflater.

4.3 Avtale med ekstern håndverker/entreprenør
Dersom varme arbeider skal utføres av ekstern håndverker/entreprenør skal sikrede påse at

sikkerhetsforskriftens krav inngår i skriftlig avtale eller kontrakt med denne.

4.4 Sikkerhetskrav

4.4.1 Sjekkliste for utførelse av varme arbeider utgitt av Finans Norge Forsikringsdrift eller tilsvarende sjekkliste skal være utfylt og signert før utførelse av arbeidet. Sjekklisten er tilgjengelig på www.brannvernforeningen.no.

4.4.2 Alt brennbart materiale i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være fjernet eller beskyttet.

4.4.3 Åpninger i gulv, vegger og tak i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være tettet.

4.4.4 Eget slokkeutstyr i forskriftsmessig stand, minimum 2 stk. 6 kg/liter håndslukkeapparat skal være lett tilgjengelig. Ett håndslukkeapparat kan erstattes med brannslange påsatt vann frem til strålerøret.

4.4.5 Navngitt brannvakt skal kontinuerlig overvåke brannrisiko under arbeidet, i pauser og nødvendig tid etter at arbeidet er avsluttet, minimum en time. Utførende kan være brannvakt der brannrisikoen vurderes som lav.

4.4.6 Brannvakt og utførende skal ha gyldig sertifikat for utførelse av varme arbeider fra Stiftelsen Norsk Brannvernforening eller annen godkjent organisasjon i øvrige nordiske land.

4.5 Utførelse av varme arbeider på tak i tillegg til punktene over gjelder følgende sikkerhetskrav ved arbeider på tak:

4.5.1 Ved utførelse av varme arbeider på tak skal det i tillegg til sjekkliste foreligge en dokumentasjon på at det er utført en risikovurdering av arbeidet.

4.5.2 Det er forbud mot bruk av åpen og skjult flamme på oppførede og luftede tretak.

4.5.3 Ved utførelse av varme arbeider på kompakte og øvrige tak som ikke er nevnt i punkt 4.5.2 skal brennbar isolasjon og brennbare konstruksjoner være tilstrekkelig beskyttet med ubrennbar isolasjon eller ubrennbare materialer som gir tilsvarende beskyttelse. Ved bruk av åpen og skjult flamme skal det være tilstrekkelig sikkerhetsavstand til bygningskonstruksjoner/bygningsdeler som består av brennbare materialer.

5 Orden, renhold og avfallshåndtering
Brennbart avfall og brennbare materialer som ligger fritt eller i container, søppelkasse, papirkurv eller lignende uten permanenttilsyn, skal plasseres slik at brann i disse ikke kan smitte til bygning, og uansett minst 5 meter fra brennbar yttervegg, og ikke under brennbart tak eller vindusåpning. Brennbart avfall og brennbare materialer kan likevel plasseres nærmere bygning hvis det er oppbevart i lukket og låst container/oppbevaringsenhet konstruert slik at brann ikke kan spre seg fra containeren/oppbevaringsenheten.

6 Låsing av dører mm
Dører skal være låst, vinduer og andre åpninger lukket og sikret slik at uvedkommende ikke uhindret kan ta seg inn.

7 Elektriske anlegg
Reparasjoner og installasjoner av elektriske anlegg skal utføres av godkjent installatør.

8 Byggtørke o.l.
Byggtørke, sandvarmer og annet olje- eller gassfyrt apparat skal være typegodkjent og oppsatt i henhold til offentlige forskrifter.

9 Brenning av avfall
Brenning av avfall må skje på betryggende måte og bare på sted anvist av ansvarshavende for brannforebyggende arbeid.

5.3 Sikring mot naturskader

Det skal treffes alle nødvendige tiltak for å beskytte de forsikrede ting mot skader ved vær- og temperaturforhold som man etter årstiden og de stedlige forhold må regne med. Dette gjelder såvel selve bygget/anlegget som materialer/utstyr som er losset på forsikringsstedet.

5.4 Sikring mot tyveri og hærværk

Sikkerhetsforskriftene omfatter bygningens samtlige adkomstdører, vinduer og andre åpninger. Oppgaver over FG-godkjent materiell/utstyr kan fås fra selskapet.

FG = Forsikringsselskapenes Godkjennelsesnevnd.

1 Dører, porter, luker og lignende åpninger skal være låst med minst en FG-godkjent låseenhet. Nøkler må aldri bli i låsen, jf pkt 4 nedenfor. Hvis hengelås benyttes, jf pkt 3 nedenfor.

2 Vinduer (også vinduer i dør)

Vinduer skal være lukket, haspet eller låst. Vindusrute skal være solid festet. Utvendige glasslister skal ikke kunne fjernes med lett håndtverktøy. Kravene til sikring av vinduer gjelder inntil 4 m over terreng eller når utbygg eller gjenstander tydelig gir innklatringsmulighet.

3 Bommer og hengelasbeslag skal være av stål og tilfredsstillende

- utvendig: Tverrsnitt 60 x 10 mm eller tilsvarende styrke.
- innvendig: Tverrsnitt 50 x 8 mm eller tilsvarende styrke. Låsens og beslagets bøyler skal fylle hverandre. Beslagets bøyler skal være av stål og ha samme styrke og dimensjon som hengelasbøylene. Beslag skal være festet slik at det tilsvarer bommens og låsens styrke.

4 Oppbevaring av nøkler/koder

Nøkler/koder skal oppbevares utenfor forsikringsstedet eller i FG-godkjent sikkerhetsskap forsynt med FGs merke eller ved at betrodd person (jfr pkt 7.8.1) bærer den på seg. Skapet skal være boltet fast til gulv eller vegg i henhold til produsentens monteringsanvisning. Når skap med kodelås tas i bruk, skal koden byttes.

Hvis nøkler eller koder kommer på avveie skal det omgående treffes relevante tiltak for å sikre at uvedkommende ikke får adgang.

Fra og med den dag entreprenøren avslutter sitt arbeid, skal forsikringstaker sikre at utleverte nøkler/koder ikke fortsetter å gi uvedkommende adgang til byggeplass, eiendom eller andre ting som eies/leies av forsikringstaker.

5 Før lokalene forlates skal det kontrolleres at uvedkommende ikke befinner seg i bygningen.

5.5 Sikkerhetsforskrift for tyveri fra/av container og brakke

1 Sikkerhetsforskrift for container

Containeren skal være tett og på minst 7,5 m³ (halvcontainer).

Sikring.

Dørhengsler skal være sikret slik at dørene ikke kan løftes av i låst stilling. Dørene skal være sikret med minst 2 stk FG-godkjente bakkantbeslag eller tilsvarende sikring. Dørene skal beskyttes med minst to stk bommer og med to stk FG-godkjente hengelaser og hengelasbeslag minimum klasse 3. Følgende krav gjelder:

- Bommene som benyttes til sikring av dørene skal være av stål og ha et tverrsnittsmål på minst 60 x 10mm eller annet med tilsvarende styrke.
- Bommens forankring skal minst tilsvare bommens styrke.
- Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.
- Bommens hengelasbeslag skal være av stål og ha samme styrke og dimensjon som hengelasbøylene. Beslagets og hengelasenes bøyler skal fylle hverandre.
- Hengelasbeslagene skal være slik konstruert at det beskytter lås og bøyler mot angrep.
- Bommene skal låses med en FG-godkjent hengelas på hver bom, minimum klasse 3.
- Hengelasbeslagene skal være FG-godkjent og ha samme klasse som hengelasene.

2 Sikkerhetsforskrift for brakke

Når forsikret utstyr oppbevares i stasjonær brakke skal dører, luker m.v. være låst med to FG-godkjente låser. Vinduer skal ha gitter eller lem. Det skal være bomanordning på døra. Denne skal være sikret med hengelas. Mobile brakker skal være sikret mot borttransport ved at hjulene fjernes.

5.6 Sikring av elektronisk utstyr

Utstyret skal på signal-, tele-, sløyfe- og på 230V-400V-siden være beskyttet mot overspenning, nettstøy samt mot variasjon/brudd i nettspenningen.

Utførelse:

På 230V-400V-siden skal det være installert grovern i nærliggende sikringstavle for utstyret og eksternt finvern (pluggbart vern) ved den enkelte utstyrsenhet.

På signal- og telesiden skal det være installert vern på tele- og signalkabler ved den enkelte utstyrsenhet.

Stormaskiner, sentraler og servere inklusive enhet for sikkerhetskopiering skal i tillegg sikres med avbruddsfri strømforsyning (UPS) med tilstrekkelig batterikapasitet til kontrollert nedkopling. Nedkopling av slikt utstyr skal foregå automatisk. UPS påbegynt installert etter 01.06.2006 skal være av online type.

Jording skal utføres etter leverandørens anvisning og i samsvar med retningslinjer gitt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

5.7 Sikring mot tyveri fra motorvogn og varehenger

5.7.1 Sikring mot tyveri fra motorvogn

- Når motorvognen forlates skal den være låst.
- Om natten skal motorvognen i tillegg være utstyrt med FG-godkjent, aktivisert alarm eller være i låst ene garasje.

5.7.2 Sikring mot tyveri fra varehenger

- Varehengeren skal være utstyrt med låsbar hardtop.
- Når varehengeren forlates skal den være låst.
- Om natten skal varehengeren i tillegg oppbevares i låst enegarasje eller være sikret med kulelås. Hvis forsikringssummen overstiger kr 100 000, skal varehengeren oppbevares i låst enegarasje eller være utstyrt med FG-godkjent, aktivisert alarm og sikret med kulelås.

Natten betegnes som tiden fra man setter fra seg bilen om kvelden til man tar den i bruk neste dag, i alle tilfelle mellom kl. 00.00 og kl. 06.00.

Tyveri, ran og overfall skal meldes politiet.

6 Hva kan være forsikret

- utførte bygge-, anleggs-, monterings- og installasjonsarbeider.
- materialer og utstyr som er losset på forsikringsstedet og som skal inngå i arbeidet.

Forsikringssum er angitt i forsikringsbeviset.

6.1 Inkluderte tilleggsytelser

Etter erstatningsmessig skade omfatter forsikringen i tillegg til det som er nevnt i forsikringsbeviset

6.1.1 Utgifter til riving, rydding og bortkjøring av verdiløse rester av skadde ting med inntil 20% av forsikringssum angitt i forsikringsbeviset, høyst kr 3 000 000.

6.1.2 Påløpne merutgifter på grunn av prisstigning etter skadedag, begrenset til 20% av erstatningen for hver skadet ting, jf pkt 7.3.1.

6.1.3 Lagring og destruksjon av miljøfiendtlige rester

Merutgifter, innenfor et tidsrom av 12 måneder, til midlertidig lagring og destruksjon av miljøfiendtlige rester av skadde ting etter påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlig forskrift, med inntil 20% av forsikringssummen for ting på forsikringsstedet, høyst kr 3 000 000. Unntatt er utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.

6.1.4 Merkostnader som følge av reparasjon av skadde ting på overtid og ved helligdagsarbeid, ved forsendelse av skadde ting som il-, ekspress- eller flyfrakt, samt annen lignende forsering, med 20% av forsikringssummen for de skadde ting, høyst kr 200 000.

6.1.5 Egne materialer, boder, brakker, kontorutstyr, verktøy og transport

6.1.5.1 Egne materialer, boder, brakker, kontorutstyr, verktøy og hjelpeutstyr som anvendes for arbeidets utførelse, men som ikke skal inngå i det ferdige bygg/anlegg er dekket med inntil kr 100 000 med mindre annet beløp er angitt i forsikringsbeviset.

Sikkerhetsforskrifter se pkt. 5.4 og 5.5.

6.1.5.2 Under transport dekker selskapet inntil kr 250 000 for ting beskrevet under punkt 6.1.6.1.

6.1.6 Påbud fra offentlig myndighet

Merutgifter til skadeutbedring av bygning forsikret her, med inntil 20% av forsikringssummen høyst kr 3 000 000, når merutgifter skyldes endrede tekniske krav til bygning i henhold til lov eller offentlig forskrift, og gjenoppføring skjer på forsikringsstedet, jf pkt 7.1.1. Kravene må gjelde den skadde del av bygningen og være en direkte følge av skaden. Selskapet kan kreve at man søker å utnytte de dispensasjonsmuligheter som ligger i Plan- og Bygningsloven.

Forsikringen omfatter nødvendige merutgifter

- til utbedring av den skadde del av bygningen eller gjenoppføring av bygningen.
- til grunnundersøkelse og fundamentering ved gjenoppføring av bygning.
- som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført på samme byggetomt.

6.1.6.1 Unntatt er:

- utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.
- utgifter til bygning som er midlertidig eller som står foran rivning, ombygning eller rehabilitering.
- utgifter for å opprettholde opprinnelig innvendig areal
- utgifter som overstiger kr 1 000 000 når bygning er verneverdig eller fredet.

6.2 Uten særskilt avtale omfatter forsikringen ikke:

6.2.1 Kraner.

6.2.2 Eksisterende bygning, bygningskonstruksjoner eller anlegg.

Bygninger, bygningskonstruksjoner eller anlegg som skal omfattes av forsikringen må angis i forsikringsbeviset.

6.3 Forsikringen omfatter ikke:

6.3.1 Sjø- og luftfartøyer og maskiner med egen fremdriftsmotor.

6.3.2 Penger og verdipapirer.

7 Erstatningsberegning

7.1 Erstatningsberegning bygning

7.1.1 Ved gjenoppføring eller reparasjon

Dersom bygningen blir reparert/gjenoppført

- på forsikringsstedet,
- til samme formål,
- innen 5 år,
- av forsikringstaker, eier, ektefelle/samboer eller livsarving, beregnes erstatningen etter følgende regler:

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppføring til samme - eller vesentlig samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenoppføringsprisen før skaden fratrukket verdien etter skaden regnet etter samme regel.

Selskapet dekker ikke tap knyttet til estetisk forringelse, hvor nye bygningsdeler ved reparasjon ikke er estetisk kompatibel med gamle uskadede bygningsdeler. Eksempel på tap som ikke dekkes er skifte av gjennomgående parkett/bygningsmateriale i andre rom enn der hvor skaden har oppstått.

Del/komponent som står foran utskifting eller rivning erstattes etter sin omsetningsverdi, etter fradrag for kostnadene ved rivning/demontering.

Dersom omsetningsverdien av den nye/reparerte bygning blir større enn bygningens/anleggets omsetningsverdi før skaden, gjøres det fradrag for den økning som overstiger 40% av omsetningsverdien før skaden inntraff.

Ved fastsettelse av bygningens omsetningsverdi skal det tas hensyn til mulige endringer i avkastning, beliggenhet og andre forhold. Nødvendige beregninger baseres på en byggepris tilsvarende gjenoppføringsprisen, jf pkt 7.6.

7.1.2 Uten gjenoppføring eller reparasjon som nevnt i pkt 7.1.1

For bygning som ikke repareres/gjenoppføres som angitt i pkt 7.1.1, fastsettes erstatningsgrunnlaget etter pkt 7.1.1, men ikke høyere enn til reduksjonen i bygningens omsetningsverdi som følge av skaden.

Dersom bygningen ikke kan omsettes separat, legges i stedet bygningens bruksverdi til grunn.

7.1.3 Bygning som står foran rivning

Midlertidig bygning som ikke repareres/gjenoppføres.

Erstatningsgrunnlaget, jf pkt 7.1.1, er begrenset til verdien av bygningens brukbare materialer, tatt ned og lagt ferdig for salg/transport. Det gjøres fradrag for utgiftene ved rivning.

7.1.4 Merutgifter ved skadeutbedring p.g.a påbud

7.1.4.1 Merutgifter ved utbedring eller gjenoppføring settes til forskjellen mellom gjenoppføringsprisen for en bygning tilsvarende den forsikrede med samme størrelse og etasjetall, men utført i samsvar med påbudene, og gjenoppføringsprisen for den forsikrede bygning.

Merutgifter ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.

7.1.4.2 Merutgifter ved grunnundersøkelser og fundamentering, som skyldes påbud gitt som følge av den erstatningsmessige skaden, beregnes som for en bygning av tilsvarende den forsikrede, utført i samsvar med påbudene.

Ved fastsettelse av merutgifter tas ikke med:
- merutgifter til utgraving eller utsprenning av kjeller
- merutgifter som skyldes at bygningen gjenoppføres større enn den skadde.
- tap av nytteareal, som følge av påbud, i forhold til den skadde bygningen.

Utbedringen/gjenoppføringen må være avsluttet innen 5 år etter skadedagen, og erstatningen forfaller først til betaling når skaden er utbedret.

7.2 Erstatningsberegning – maskiner og løsøre

7.2.1 Ved gjenanskaffelse eller reparasjon

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme - eller vesentlig samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenanskaffelsesprisen før skaden, jf pkt 7.7, fratrukket verdien etter skaden, regnet etter samme regel.

Det skal gjøres fradrag for verdiøkning ved at brukte ting blir erstattet med nye. Ved vurderingen tas hensyn til forringelse ved elde, bruk, nedsatt bruksverdi, den tid tingen har vært i bruk og gjenstående brukstid.

Frdrag gjøres for den del av verdiøkningen som overstiger 40% av maskinens eller delens/komponentens verdi før skaden.

7.2.2 Uten gjenanskaffelse eller reparasjon

For ting som uansett årsak ikke er reparert eller gjenanskaffet innen tre år etter at skaden inntraff, beregnes erstatningsgrunnlaget som i pkt 7.1.1, men begrenset til reduksjonen i omsetningsverdien som følge av skaden.

7.3 Erstatningsberegning tilleggsytelser

7.3.1 Prisstigning

Prisstigning regnes fra skadedagen til reparasjon, gjenanskaffelse eller gjenoppføring har skjedd eller normalt kunne ha skjedd.

Prisstigning erstattes i samme forhold som skaden for øvrig og er begrenset til 20% av erstatningen for hver skadet ting etter skadedagens prisnivå.

I beregningen gjøres fradrag for opptjente renter av erstatninger.

Selskapet erstatter prisstigning bare hvis skaden er utbedret innen fem år fra skadedagen for bygning og innen tre år for maskiner og løsøre.

Erstatningen fastsettes og forfaller til betaling når skaden er utbedret.

7.3.2 For ting som ikke utbedres, gjenanskaffes eller gjenoppbygges, gjøres det fradrag på 10% av skadebeløpet for hvert påbegynt år utover 2 år etter at tingen var tatt i bruk som ny. Verdien av den enkelte ting kan ikke settes høyere enn til det det på skadedagen ville koste å gjenanskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ny ting ferdig montert. Alle kostnader i forbindelse med gjenanskaffelsen, så som frakt, montasje, adkomst osv, samt toll, avgifter o.l., skal således være inkludert i gjenanskaffelsesprisen.

7.4 Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller selskapet krever det. Skjønnen kan ikke med bindende virkning for partene ta stilling til skadeårsak og andre faktiske forhold som er avgjørende for selskapets ansvar. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår pkt 2 legges til grunn.

7.5 Egenandel

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov, før fradrag av egenandel.

I erstatningsoppgjøret for hver sikret trekkes følgende egenandel når annet ikke er bestemt eller særskilt avtalt:

- Kr 25 000
- Ved naturskade etter lov om naturskadeforsikring, den egenandel som til enhver tid er fastsatt av departementet.

Har sikrede flere forsikrede ting i selskapet som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes bare en egenandel - den høyeste.

7.6 Forsikringssummer

For poster med oppgitt sum i vilkåret og for poster i forsikringsbeviset betegnet som førsterisiko, erstattes skade, etter fradrag av egenandel, inntil de oppgitte summer.

7.7 Diverse bestemmelser ved skade

7.7.1 Skademelding

Skade skal meldes til selskapet uten ugrunnet opphold. Selskapet kan kreve at skademeldingen skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer) eller foretaksnummer. Følgende skader skal meldes til politiet: Brann, innbrudd, tyveri, hæverk og ran. Selskapet kan kreve at også andre skader meldes til politiet.

7.7.2 Merverdiavgift

Merverdiavgift refunderes bare i den utstrekning slik avgift er påløpt innen 5 år og kan dokumenteres ved utbedring av skaden.

7.7.3 Forhold til panthaver, konkursbo, nye eiere o.l.

Overfor panthavere, konkursbo, utleiefirma o.l er selskapets ansvar begrenset til det laveste av følgende beløp:

- nedgangen i tingens omsetningsverdi som følge av skaden, og
- vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.

For panthavere betyr "tingen" i denne sammenheng pantobjektet i sin helhet. Disse bestemmelser gjelder ikke leaset fast eiendom. Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.

Overfor andre nye eiere, etter at skaden inntraff, enn eierens ektefelle, samboer eller livsarving, begrenses Selskapets ansvar som om gjenoppføring eller gjenanskaffelse ikke finner sted.

7.7.4 Oppgjørsmåter

Selskapet kan avgjøre om skaden skal erstattes ved

- kontantoppgjør,
- reparasjon,
- gjenoppføring/gjenanskaffelse, eller
- at selskapet fremskaffer tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende - ting.

Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det selskapet hadde måttet betale for reparasjon eller gjenanskaffelse. Ved reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse, har selskapet rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

7.7.5 Eiendomsretten til skadde ting og til ting som kommer til rette.

Sikrede er pliktig til å beholde en skadet ting mot å få utbetalt erstatning for skaden på tingen, men selskapet har rett til å overta skadde ting. Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har den sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Vil ikke den sikrede det, tilfaller tingen selskapet.

7.7.6 Selskapets overtakelse av panterett

Er selskapet ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eieren, inntreer selskapet i panthavers rett i den utstrekning selskapet betaler erstatning til panthaver.

7.8 Ansvarsbegrensninger - identifikasjon, endring av risiko og sikkerhetsforskrifter

7.8.1 Ansvarsbegrensninger som følge av handlinger og unnlaterer fra personer som sikrede har delegert ansvar til eller fra personer som ansvaret er videredelegert til (identifikasjonsregler)

1 Dersom sikredes rett til erstatning bortfaller som følge av sikredes handlinger eller unnlaterer, gjelder dette også ved tilsvarende handlinger eller unnlaterer gjort av ansatt som har det overordnede ansvar for den del av virksomheten hvor forsømmelsen er gjort.

2 Den som ved handling eller unnlaterelse forsømmer å overholde eller påse at sikkerhetsforskriftene blir overholdt, kan helt eller delvis miste retten til erstatning. Retten bortfaller også om forsømmelsen er gjort av andre personer som utfører arbeid av ledende art og av andre som har en særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt arbeidsledere, herunder formenn o.l.

Ved forsømmelse av å overholde sikkerhetsforskriften som gjelder tyveri og hærværk, kan rett til erstatning også bortfalle ved forsømmelse gjort av enhver som er betrodd nøkler eller har ansvaret for låsing der tingen befinner seg. Dette gjelder også dersom den som den sikrede har betrodd nøkler eller ansvar for låsing til, delegerer dette videre til andre personer.

For medforsikret tredjeperson får reglene om bortfall av erstatningen ved forsømmelse av å overholde sikkerhetsforskrift tilsvarende anvendelse. Dette gjelder dog ikke tredjepersoner medforsikret etter FAL § 7-1, 2. ledd.

7.8.2 Ansvarsbegrensninger ved endring av risiko

Sikringstiltak nevnt i forsikringsbeviset skal være gjennomført og holdt vedlike. Dersom det har skjedd en endring i sikringstiltakene som betinger høyere premie, kan erstatningen bli forholdsmessig satt ned.

7.8.3 Ansvarsbegrensninger ved brudd på sikkerhetsforskrifter

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid overholdes. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan retten til erstatning helt eller delvis falle bort.

8 Byggherreansvar

8.1 Hva forsikringen omfatter

Ansvarsforsikringen i pkt. B utvides til å omfatte sikredes rettslige erstatningsansvar som byggherre for det prosjekt som fremgår av forsikringsbeviset, inkl. byggherreansvar for gravings-, piggings-, sprengnings- (herunder bruk av ekspanderende masse), spuntings-, pelings- og rivningsarbeid. Utvidelsen omfatter dog ikke ansvar som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy, herunder truck og arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri.

8.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Forsikringen omfatter ikke ansvar

a) for skade på deltagende entreprenørers entreprise, anleggsredskap, tilkjørte materialer m.v. og andre leveranser til byggeplassen.

b) for skade på omkringliggende bebyggelse i form av mindre sprekker og riss, innvendig og utvendig, når ikke selve bygningens konstruksjon er skadet.

c) for skade på fortau og gatelegeme, samt ledninger i gaten som følge av setninger. Dog dekkes ledningsbrudd og følgene av dette.

8.3 Sikkerhetsforskrifter

Sikrede plikter å overholde sikkerhetsforskriftene nevnt under pkt. 8.3.2 til og med pkt. 8.3.6 nedenfor.

8.3.1 Følger av overtredelse av sikkerhetsforskrift
Hvis brudd på sikkerhetsforskrifter fører til skade eller større erstatningsansvar enn sikrede ellers ville hatt, og sikrede har utvist forsømmelighet med å overholde dem eller med å påse at de ble overholdt, kan utbetalingen under forsikringen bli redusert eller falle bort, jf. FAL paragraf 4-8. Det samme gjelder hvis forsømmelsen er gjort av personer som utfører arbeid av ledende art eller av andre som har særlig selvstendig stilling innen virksomheten, eller av arbeidsledere som i arbeidstiden følger dem de er satt til å lede.

8.3.2 Kvalifikasjonskrav ved sprengning – Sikkerhetsforskrift
Den som forestår sprengningen skal ha relevant, gyldig sprengningssertifikat.

8.3.3 Rør, ledninger og kabler i bakken - Sikkerhetsforskrift
Før gravings-, piggings-, sprengnings-, spuntings- og pelingsarbeidene tar til, skal sikrede

a) ved undersøkelse hos offentlige og private instanser og grunneiere skaffe seg kunnskap om rør, ledninger eller kabler i bakken som kan ta skade av arbeidet, for deretter å

b) ta slike forholdsregler som er nødvendig for å hindre at slik skade oppstår.

8.3.4 Fremgangsmåte ved graving - Sikkerhetsforskrift
Graving skal skje i henhold til Forskrift av 19. november 1985 nr. 2105 om graving og avstiving av grøfter (Arbeidstilsynet).

8.3.5 Bruk av rådgivende ingeniør - Sikkerhetsforskrift
Ved gravings-, piggings-, sprengnings-, spuntings-, pelings- og rivingsarbeider skal

a) rådgivende ingeniør benyttes ved planleggingen og gjennomføringen av arbeidene, og hans beskrivelser følges ved utførelsen av arbeidene, og

b) forhåndsbesiktigelse med registrering av tilstanden til den omkringliggende bebyggelse foretas før arbeidene igangsettes.

8.3.6 Underentreprenørers forsikringer - Sikkerhetsforskrift
Sikrede skal påse at hans underentreprenør har egen ansvarsforsikring for den type arbeider underentreprenørene skal utføre.

F VIS Forsikring

RÅTE- OG SKADEDYRFORSIKRING Forsikringsvilkår av januar 2023

Dersom det er angitt i forsikringsbeviset at forsikringen omfatter sopp og råte eller er utvidet til Elite forsikring, gjelder dette vilkåret. I tillegg til disse vilkårene gjelder også Bestemmelsene i forsikringsbeviset med angitte spesifikasjoner og særbestemmelser gitt av selskapet.

Generelle Vilkår

Lov av 16. juni 1989, nr. 69 om forsikringsavtaler (FAL).

Forskrift om skadedyrbekjempelse

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for den som er angitt i forsikringsbeviset, forsikringstaker.

2 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder for det sted som er nevnt i forsikringsbeviset, forsikringsstedet.

3 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter bygning med boenhet nevnt i forsikringsbeviset og frittstående garasje. Varig innredning og utstyr som er fastmontert i bygningen.

Unntak

Bygninger eller deler av bygninger som er registrert for, bygget som eller brukes til nærings- eller landbruksformål. Utvendig basseng/boblebad med tilknyttede rør og ledninger.

4 Skader som erstattes

4.1 Skade på bygning (nedbrytning av materialer) som skyldes råtesopper.

4.2 Skade på bygning (nedbrytning av materialer) som skyldes langvarig og aktiv vannskade på oppdagelsestidspunktet.

Med langvarig menes skadeutvikling som har pågått mer enn ett år.

4.3 Skade på bygning som skyldes dyr.

4.4 Bekjempelse av skadeinsekter samt innvendig bekjempelse av mus og rotter etter påvist aktivitet.

Med bekjempelse menes reduksjon eller utryddelse. Selskapet avgjør hvilken metode som skal benyttes for å oppnå en reduksjon eller utryddelse. Selskapet avgjør om avdekning eller tilkomstarbeider er nødvendig for bekjempelsen.

4.5 Kostnader til bygningsskader og bekjempelse har ubegrenset forsikringssum hvis ikke annet fremgår av forsikringsbeviset.

5 Skader som ikke erstattes

5.1 Skade som skyldes slit og elde. Herunder vannskade som skyldes groptæring og korrosjon på vannrør ol.

5.2 Råte- og vannskader på varig innredning og utstyr som er fastmontert i bygning, dører, vinduer, lekter på yttervegg, tak, laft og alt annet utvendig treverk.

5.3 Blåved, muggsopp eller andre forhold som bare er skjemmende for bygningens utseende.

5.4 Bekjempelse av skadeinsekter og innvendig bekjempelse av mus og rotter, se punkt 4.4, når aktiviteten har startet før avtalen begynte å løpe og heller ikke bekjempelse av aktivitet etter at avtalen har opphørt, selv om aktiviteten startet i forsikringstiden. Likevel dekkes bekjempelse av aktivitet oppdaget etter avtalestart dersom gjeldende bygningforsikring ved aktivitetens start hadde dekket bekjempelsen.

5.5 Den del av skade på bygning som utviklet seg før avtalen begynte å løpe, og heller ikke for skadeutvikling etter at forsikringen har opphørt.

5.6 Skade på bygningens isolasjon når det ikke kan påvises svekket isolasjonsevne.

5.7 Kostnader til kontroll, vedlikehold, forbedringer og behandling av forebyggende karakter, herunder sikring av bygningen mot skadedyr.

5.8 Fjerning av døde dyr, eller deres etterlatenskaper når det ikke er konstatert lukt- eller bygningskader, og heller ikke preparater brukt til bekjempelse.

5.9 Skade som skyldes kjæledyr eller husdyr i landbruket.

5.10 Følgeskader eller indirekte tap. Med indirekte tap menes nedsatt inntekt, tapt fortjeneste, tapt omsetning, markedsmessige reaksjoner og annet tap som ikke har nær og direkte sammenheng med skade som omfattes av punkt 4.

5.11 Utvendig vann-, drens- og avløpsledning og heller ikke bunnledning og øvrige ledninger under ferdig gulv mot grunn.

5.12 Brann- eller vannskade forårsaket av dyr.

5.13 Vannskade i konstruksjoner mot terreng og grunn.

5.14 Vannskade som skyldes materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje, samt skader som følge av dette.

6 Skadeoppgjør

FAL § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder:

6.1 Skademelding

Skade skal meldes til VIS Forsikring uten ugrunnet opphold. Sikrede mister retten til erstatning dersom kravet ikke er meldt VIS Forsikring innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet, jf. FAL § 8-5.

6.2 Alternative oppgjørsformer

Skaden kan erstattes på følgende måte:

- Kontantoppgjør
- Reparasjon
- Gjenoppføring
- Bekjempelsestiltak

Ved kontantoppgjør kan ikke erstatningen overstige det selskapet måtte betale for reparasjon, gjenoppføring eller bekjempelsestiltak.

Selskapet kan avgjøre hvilken oppgjørsform, leverandør, reparatør som skal benyttes.

Egeninnsats som avtales med skadebehandler honoreres med kr 250 per time.

Se også bestemmelsen om skjønn i punkt 6.8.

6.3 Skade- og verdiansettelse

Skade på bygning settes til kostnadene ved reparasjon til samme – eller i det vesentlige samme – stand som før skaden inntraff, beregnet etter kostnadene på skadedagen.

Skaden kan ikke settes høyere enn gjenoppføringskostnaden på tilsvarende ny bygning, fratrukket gjenverdier etter at skaden inntraff, regnet etter samme regel.

6.3.1 Tapt husleieinntekt og tap ved at egen fastbebodd bolig ikke kan brukes

Leietap og/eller tap ved at forsikret bygning er ubeboelig som følge av erstatningsmessig skade, regnes fra skadedag til reparasjon/gjenoppføring har skjedd, eller normalt kunne ha skjedd. For fritidsbolig er erstatningen begrenset til 25 000 kroner.

Nødvendig flytting- og lagringsutgifter av innbo og løsøre ved erstatningsmessig skade omfattes av dekningen.

Leietap og ubeboelighet dekkes på bakgrunn av markedsverdien lik utleie i tolv måneder, av umøblerte rom og kun for rom som er godkjent for varig opphold. For leietap må det dokumenteres med skriftlig leiekontrakt fra før oppdagelsestidspunktet. Dersom sikrede ikke har dokumenterbare boutgifter, begrenses erstatning til 50 % av beregnet markedspris.

Hvis hjemmet delvis brukes som hjemmekontor eller lignende, tas dette ikke med i vurderingen av om hjemmet er ubeboelig eller ikke. Forsikringen erstatter ikke kostnader til leie av hjemmekontor eller arbeidsplass.

Det gjøres fradrag for innsparte utgifter.

Erstatningen utbetales etter hvert som inntekten ville påløpt.

6.3.2 Erstatningsregler for tilbehør til bygning

For ting nevnt i dette punktet gjøres det prosentvis fradrag for alder som beskrevet i tabellen

Tilbehør	Fradragsfrie år	Fradrag per påbegynte år maks 80 %
Innbygde elektriske husholdningsmaskiner/-apparater	5 år	10%
Berg- og jordvarmepumpe, luft til væske og luft til luft	5 år	10%
Varmtvannsbeholdere, vannpumper og lignende	5 år	10%
Varmekabler og annen innretning for oppvarming og kjøling	10 år	10%
Badeinnretning som boblebad ol.	5 år	10%

Ved ulik alder på de skadde deler, legges den eldste delens alder til grunn for erstatningen. Ved skade på elektrisk utstyr eller installasjoner gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader.

6.3.3 Kostnader som er unntatt, er:

- Merkostnader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk.
- Kostnader sikrede pådrar seg for å påvise skade, og deltakelse ved befaringer.
- Bekjempelse eller reparasjon uten på forhånd å ha innhentet samtykke fra VIS Forsikring.

6.4 Aldersfradrag i oppgjøret gjøres ved følgende skader:

- Vann som trenger gjennom utett tak, beslag, gradrenner, pipe, luftpipe og lignende eldre enn 30 år.
- Vann som trenger gjennom membran eller papp på balkong, terrasse, overgang mellom terrasse/balkong og vegg/andre bygningsdeler eldre enn 30 år.
- Vannskade som skyldes brudd på innvendig rør eldre enn 50 år.
- Vann- og råteskade som skyldes utett våtrom eldre enn 20 år.

Ved ulik alder på konstruksjon/bygningsdel, legges den eldste alder til grunn. Fradraget er 50 % av skadekostnaden, med en maksimal erstatningssum inntil kr 200 000.

6.5 Prisstigning

Prisstigning erstattes for den tid det normalt vil ta å reparere skaden eller gjenoppføre bygningen, begrenset til 24 måneder. Prisstigningen beregnes i forhold til prisnivået på skadedagen og den

gjennomsnittlige endring i Statistisk Sentralbyrås byggekostnadsindeks.

6.6 Erstatningsoppgjør

Erstatningen beregnes etter reglene i punkt 6.3.

Maksimal erstatningssum per vanninntrengingsskade via tak er kr 200 000. Maksimal erstatning per forsikringsår ved slike vanninntrengingsskader er 600 000 kr.

Maksimal erstatningssum per kondensvannskade knyttet til hvitevarer, varmepumper ol. er kr 50 000. Maksimal erstatning per forsikringsår ved kondensvannskader er 100 000 kr.

Nedsettelse av erstatningen med hjemmel i lov eller vilkår fastsettes med utgangspunkt i skade- og verdiansettelsen etter punkt 6.3, før eventuell reduksjon på grunn av maksimalerstatningsregelen.

Merverdiavgift erstattes bare dersom kostnaden er pådratt og sikrede fremlegger dokumentasjon på det.

6.7 Fraflyttet bygning

Er bygningen fraflyttet, erstattes bare råte- og skadedyrskader. Bygningen regnes som fraflyttet når den ikke lenger brukes som fast bolig. Dette gjelder ikke dersom forsikringen gjelder fritidsbolig

6.8 Selskapets renteplikt

Sikrede har i tillegg krav på renter av erstatningen i samsvar med reglene i FAL § 8-4.

6.9 Skjønn

Fastsettelse av skadebeløp og gjenoppføringskostnad avgjøres ved skjønn dersom sikrede eller selskapet krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår, punkt 2, får i så fall anvendelse.

7 Egenandel

I erstatningsoppgjøret fratrekkes for hvert skadetilfelle en egenandel på 6 000 kroner hvis ikke annen egenandel framgår av forsikringsbeviset. Ved skadedyrbekjempelse er egenandel 2 000 kroner.

8 Identifikasjon

Sikrede kan tape sin rett til erstatning som følge av handlinger eller unnlatelser fra sikredes ektefelle som bor sammen med sikrede eller fra personer som sikrede lever sammen med i et fast etablert forhold, jf. FAL § 4-11 andre ledd.

9 Sikkerhetsforskrifter

Sikkerhetsforskrifter er aktsomhetsregler fastsatt for å forebygge eller begrense skade. Dersom sikrede har forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller unnlatt å påse at de overholdes, kan retten til erstatning bortfalle helt eller delvis, jf. FAL § 4-8.

9.1 Sikrede plikter å etterse og utbedre feil ved utvendig tak og vegger, herunder: Manglende eller skadde takstein/plater/teking, løse beslag, råteskader på ytterkledning, åpninger i yttervegg må tettes/sikres, synlige lekkasjer, feil og mangler skal utbedres umiddelbart for å forebygge skader.

9.2 Sikrede plikter å følge de pålegg selskapet gir om vedlikehold og utbedring av mangler. Arbeider skal utføres uten ugrunnet opphold, ved hjelp av kvalifiserte fagfolk.

9.3 Ombygging eller byggutvidelse skal være meldt til og godkjent av offentlig myndighet i henhold til plan- og bygningsloven, eller annen relevant instans dersom bygningen er utenfor Norge. Arbeidene skal utføres i henhold til godkjente tegninger og materialbeskrivelser og med ansvarshavende som tilfredsstillende krav til kompetanse som er stilt i godkjenningen. Reparasjon og ny installasjon av VVS-anlegg skal alltid utføres av godkjent/sertifisert håndverker.

10 Andre bestemmelser om forsikringsavtalen

Forhold i forsikringstiden.

10.1 Selskapet har til enhver tid rett til å besiktige forsikret bygning. Besiktigelsen skjer uten kostnad for sikrede. Besiktigelsesrapporten er til selskapets eget bruk. Den er ikke å anse som noen garanti for at det ikke finnes mangler eller skader.

10.2 Sikrede plikter å legge forholdene til rette eller etterkomme instruksjoner slik at takstmann eller skadedyrbekjemper får utført inspeksjon eller bekjempelse i forsikret bygning på en effektiv måte innenfor ordinær arbeidstid.

11 Generelle vilkår

For forsikringen gjelder også Forsikringsvilkår av januar 2022 og forsikringsavtaleloven av 16. juni 1989 nr. 69 (FAL), hvis de ikke er fraveket i forsikringsvilkårene eller den enkelte forsikringsavtale.

11.1 Særlige begrensninger i selskapets erstatningsplikt

Selskapet svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med jordskjelv og vulkanske utbrudd, atomkjernereaksjoner, krig eller krigslignende handlinger enten krig er erklært eller ikke, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.

11.2 Skjønn

Er det adgang til å kreve skjønn i henhold til forsikringsvilkårenes punkt 6.7 gjelder følgende bestemmelser om fremgangsmåten:

Skjønn avgis av sakkyndige og uhildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Har den ene av partene skriftlig underrettet den annen om sitt valg, plikter denne innen én uke etter at han eller hun har mottatt underretningen å gi meddelelse om hvem han eller hun velger. Før skjønn velger de to skjønnsmenn en oppmann. Hvis noen av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet er inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans eller hennes vegne av by- eller herredsretten i den rettskrets hvor skjønn foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte. Skjønnsmennene plikter å innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene. De to skjønnsmenn foretar verdsettelsen uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatningen skal dog ikke ligge utenfor de grenser som de to skjønnsmenns ansettelse vil medføre. Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorarer til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønn bæres av partene med en halvdel hver. Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.

11.3 Følgene av svik

Den som gjør seg skyldig i svik mot selskapet, mister ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse. Selskapet kan si opp enhver

forsikringsavtale med sikrede, jf. FAL § 4-2, 4-3 og 8-1.

11.4 Foreldelse

Selskapet er fri for ansvar hvis:

A, Sikrede ikke har meddelt kravet til selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner det, jf. FAL § 8-5 første ledd.

B, Sikrede ikke har anlagt sak eller krevd nemndbehandling innen seks måneder regnet fra den dag selskapet skriftlig har meddelt vedkommende at det ikke anser seg ansvarlig og samtidig har minnet sikrede om fristen, dens lengde og følgen av at denne oversittes, jf. FAL §§ 8-5 og 22-2

Sikredes krav foreldes også etter bestemmelsene i FAL § 8-6.

11.5 Oppsigelse i forsikringstiden

Selskapet kan si opp forsikringen:

A, Med 14 dagers varsel, jf. FAL § 4-3, hvis det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen.

B, Med øyeblikkelig virkning, jf. FAL §§ 4-2 og 4-3, hvis det foreligger svik i forbindelse med opplysninger om risikoen.

C, Hvis det foreligger svik ved skadeoppjøret, med en ukes varsel, jf. FAL § 8-1.

D, Etter inntruffet skade hvis sikrede gjentatt eller grovt har forsømt å overholde en sikkerhetsforskrift, eller hvis det i løpet av de siste 12 måneder har vært minst 3 skader tilsammen under denne og andre avtaler med selskapet. Oppsigelsesfristen er 2 måneder, jf. FAL § 3-7.

E, Med 2 måneders frist der bruken av forsikringsgjenstanden eller sikredes virksomhet endres i forsikringstiden på en måte som innebærer at VIS Forsikring ikke ville ha overtatt forsikringen om det nye forholdet hadde foreligget ved forsikringstidens begynnelse, jf. FAL § 3-7.

F, Forsikringstakeren kan i forsikringstiden si opp en løpende forsikring dersom forsikringsbehovet faller bort eller det foreligger andre særlige grunner, eller for flytting av forsikringen til et annet selskap., jf. FAL § 3-6.

11.6 Fornyelse av forsikringen

Forsikringsavtalen er bindende i avtalt forsikringstid, normalt ett år. Forsikringstakeren kan også flytte forsikringsavtalen til annet forsikringsselskap, jf. FAL § 3-6.

Forsikringstakeren kan si opp forsikringsavtalen fra utløp av forsikringstiden dersom selskapet varsles om dette innen forsikringstidens utløp, jf. FAL § 3-4. Gjelder forsikringen for et bestemt tidsrom på ett år eller mer, fornyes forsikringen automatisk for ett år ved utløpet av forsikringstiden, hvis ikke forsikringstakeren eller selskapet varsler om at forsikringen ikke skal fornyes etter reglene i §§ 3-4 og 3-5, jf. FAL § 3-2.

Selskapet kan la være å fornye forsikringen ved første forfall. Dette med bakgrunn i at bygningen risikomessig ikke egner seg for forsikring.

Vilkår og premie kan endres ved hvert hovedforfall.

11.7 Eierskifte

Ved eierskifte opphører forsikringen. Dersom den nye eieren ikke har tegnet forsikring, svarer selskapet likevel for forsikringstilfeller som inntreffer innen fjorten dager etter eierskiftet, jf. FAL § 7-2. Salg av eiendommen skal meldes til selskapet.

11.8 Ulovlige interesser

Forsikringen omfatter kun lovlige interesser som kan verdsettes i penger.

11.9 Vinningsforbud

Forsikringen skal ikke føre til vinning, men skal bare erstatte det tap som virkelig er lidt innenfor rammen av forsikringsavtalen. Forsikringssummen er intet bevis for tingens eller interessens verdi.

11.10 Lovvalg

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen i den utstrekning dette ikke er i strid med lov nr. 111 av 27. november 1992 om lovvalg i forsikring, eller det er gjort annen avtale.

11.11 Verneting

Twister etter forsikringsavtalen avgjøres ved norsk domstol, med mindre det er i strid med ufravikelige regler i gjeldende lovgivning, eller det er gjort annen avtale.

11.12 Valuta

Premiebeløp, forsikringssummer, erstatningsbeløp mv. som springer ut av forsikringsavtalen, regnes i norske kroner (NOK) dersom ikke annet fremgår av vilkår eller forsikringsbevis.

11.13 Personopplysninger

VIS Forsikring behandler personopplysninger. De personopplysningene selskapet behandler er nødvendig for at selskapet skal kunne

administrere forsikringen og oppfylle selskapets avtaleforpliktelser. For mer informasjon om dette se www.visforsikring.no.

11.14 Bistand i klagesaker

Dersom det er noe du ikke er fornøyd med, kan du kontakte

VIS Forsikring
eller
Finansklagenemnda (FinKN)
Postboks 53 Skøyen
0212 Oslo